

LUNDS UNIVERSITET
Musikhögskolan i Malmö

Examensarbete 15hp
Vårterminen 2019
Läroarbilden i musik
Malin Hilding

Framtidens musiklärare

Musiklärarstudenters syn på sin framtida yrkesroll och deras attityder till att arbeta med elever i olika åldrar

Handledare: David Johnson

Sammanfattning

Titel: Framtidens musiklärare – musiklärarstudenters framtida yrkesval och deras attityder kring att arbeta med elever i olika åldrar

Författare: Malin Hilding

Tänk dig en lärarutbildning där fokus låg på att få fördjupade färdigheter inom ämnet musik och där man kunde utbilda sig riktat mot ett framtida yrke. Många tänker nog direkt här på den utbildningen som redan finns på musikhögskolor idag, ämneslärarprogrammet med inriktning mot gymnasiet. Faktum är att de som väljer att utbilda sig på musikhögskola idag inte gör det mot endast ett yrke, de får nämligen behörighet till att undervisa i alla skolformer. Eftersom musiklärarutbildning på musikhögskolor idag ger studenterna möjlighet att arbeta med alla åldrar, trots att utbildningen är gymnasieinriktad, söker sig de personer som brinner för musik till den utbildningen eftersom det är den enda utbildning som erbjuder utveckling på sitt eget musicerande samt att bli behörig musiklärare. Syftet med den här studien var att undersöka vilka åldrar musiklärarstudenter vill arbeta med och vilka faktorer som påverkar deras framtida yrkesval och åldersinriktning. Studien genomfördes med en elektronisk enkät där studenter (n=35), som går sitt sista år på Musikhögskolan i Malmö, svarade på frågor angående deras tidigare arbetserfarenhet, praktik, och inställning till olika skolformer och arbetssätt. Resultatet av studien visar att 29% av studenterna helst ville arbeta med de yngre åldrarna (småbarn och barn) och 86% ville arbeta med äldre (tonåringar/ungdomar och vuxna). Det är också 35 av 35 som kan tänka sig att arbeta på gymnasiet till skillnad från 13 av 35 på lågstadiet. I studien besvaras min hypotes om att musiklärarstudenter väljer ett yrke mot högre åldrar, trots rådande brist på lärare för de lägre åldrarna.

Nyckelord: yngre åldrar, yngre barn, äldre åldrar, yrkesval, utbildning, identitet, fördjupade ämneskunskaper

Abstract

Title: The music teachers of tomorrow – music teacher students future career choices and their attitudes towards teaching different ages

Author: Malin Hilding

Imagine a teacher training where the focus was on getting subject knowledge in music and get the education needed for one specific profession. Now you may think directly of the education that is already available at Swedish music colleges today: the subject teacher program focusing on high school. In fact, those who choose to study at a music college today do not only train towards only one profession; they are given an education to teach in all types of schools. Since music teacher training at Swedish music colleges today gives students the opportunity to work with all ages, even though the education is high school-oriented, the people who are passionate about music therefore choose the education offered in music colleges, simply because it is the only education that offers development of their own music skills and at the same time preparing them to become competent music teachers. The purpose of this study was to investigate which ages music teacher students want to teach and what is influencing their future career choices. The study was conducted through a survey of students (n=35) currently studying their last year at the Malmö Academy of Music, Sweden. The study showed that 29% of the students would choose to work with younger children (toddlers and children) and 86% wanted to work with the older peers (teenagers / adolescents and adults). It is 35 out of 35 who can see themselves working in high school in the future as opposed to 13 out of 35 in primary school. In the study, my hypothesis was confirmed that music teacher students choose to work with older students, despite the current lack of teachers for the lower ages.

Key words: younger ages, younger children, older ages, career choices, education, identity, in-depth subject knowledge

Förord

Jag vill tacka alla studenter i min klass som deltog i min studie, ni är alla otroligt kloka och kommer bli fantastiska pedagoger. Jag vill också tacka mina lärare i pedagogik som har varit inspirerande under hela min skolgång, utan er hade jag förmodligen aldrig klarat av att skriva ett arbete som detta. Jag vill även tacka min handledare David som hjälpt mig under detta arbete och givit mig precis de nycklar jag behövt för att ens komma fram till någonting i studien.

Slutligen vill jag ge några extra tack. Först vill jag tacka studierummet på våning 4a i Sommarstaden studenthus, nästan hela arbetet har skrivits där. Jag vill också tacka skaparen av appen ”forrest”, det har varit en stor morot och jag har planterat fler träd än jag förmodligen kommer göra i resten av livet.

Ett sista tack går till Elias Jakobsson, utan dig och din förmåga att få en att skratta i de tråkigaste av stunder hade studien förmodligen aldrig ens blivit komplett.

Innehållsförteckning

1. Inledning	10
1.1 Syfte och problemställning.....	11
2. Bakgrund och tidigare forskning	12
2.1 Svenska skolan och dess bakgrund.....	12
2.2 Lärarutbildning och att lära ut.....	14
2.2.1 Lärarutbildningens början.....	14
2.2.2 Musiklärarutbildningar i Sverige.....	14
2.3 Yngre barns inläring och musikens påverkan på den.....	17
2.3.1 Musikens påverkan på barn.....	18
2.3.2 Ska lärare vara experter på barn eller ha goda ämneskunskaper?.....	19
2.3 Musklärares identitet.....	20
3. Metod & genomförande	24
3.1 Kvalitativ och Kvantitativ forskningsmetod.....	24
3.1.1 Enkätstudie.....	24
3.2 Genomförande av studien.....	26
3.2.1 Urval och medverkande.....	26
3.2.2 Datainsamling.....	26
3.3 Analys.....	27
3.4 Etiska överväganden.....	27
4. Resultat	29
4.1 Medverkande.....	29
4.2 Yrkesval med inriktning mot yngre eller äldre.....	30
4.2.1 Övergripande val av ålder.....	30
4.2.2 Medverkandes val av arbete med yngre eller äldre.....	31
4.2.3 Den åldersgrupp de medverkande inte vill arbeta med.....	32
4.2.4 Medverkandes val av arbetsplats.....	33
4.3 Tankar kring yrkesval och syn på yngre åldrar.....	34
4.3.1 Studenternas tankar kring att arbeta med yngre åldrar.....	36
4.3.2 Vad är viktigt att ge elever och vad behöver barn lära sig?.....	37

4.3.3 Studenternas tankar kring arbetsplats för bra pedagoger.....	39
4.4 Tidigare lärarerfarenheter före utbildning	40
4.5 Medverkandes tankar kring utbildningens VFU	41
4.5.1 Mest givande VFU	41
4.5.2 Minst givande VFU	43
4.6 Läraridentitet	44
4.6.1 Studenternas identitet musiker - musiklärare	44
5. Diskussion	48
5.1 Val av arbetsplats och åldersinriktning	48
5.2 Tidigare erfarenheter	48
5.3 Praktik.....	49
5.4 Utbildning och identitet.....	50
5.5 Lärarutbildning.....	51
5.5.1 Förkunskapskrav till musiklärarutbildningar.....	52
5.6 Synen på inläring av yngre och äldre	53
5.8 Studenternas utbildning	55
5.9 Läraridentitet	56
6. Slutsats	58
6.1 Förslag till vidare forskning	59
6.2 Musikpedagogiska konsekvenser	59
6. Referenser & Bilagor	62

1. Inledning

På musiklärarutbildningar i Sverige idag utbildas skickliga pedagoger som har stora möjligheter att välja vilken arbetsplats de vill ha när de får lärarlegitimationen i handen. Jag som musiklärarstudent kommer kunna välja att arbeta både på grundskola, gymnasieskola, kulturskola och folkhögskola. Det är fantastiskt med så många valmöjligheter, men gör det samtidigt svårt att ta ett beslut om var jag vill arbeta.

Inom väggarna på musikhögskolan har jag upplevt att det finns en norm att jag som student självklart strävar mot ett arbete på gymnasiet eller kulturskola. Det kan bero på att utbildningen kallas GY och har en inriktning mot gymnasiet från början. Det är inte särskilt konstigt att jag som student tänker att det bästa jobbet är på gymnasiet, eftersom det känns som att det är den högsta nivån att nå med utbildningen. Diskussioner kring framtida arbetsplats med mina medstudenter slutar alltid i hur fantastiskt det hade varit att arbeta på en gymnasieskola efter utbildningen. Just det har fått mig att fundera kring hur det kommer sig att det är just så.

Tidigare fanns det ytterligare en utbildning på musikhögskolan som utbildade endast grundskolepedagoger. Tyvärr lades den linjen ner eftersom det inte fanns tillräckligt med sökande. Alla ville väl, som jag, ha så många valmöjligheter som möjligt till yrket istället för att bara gå en väg. Frågan är bara om det är rätt väg att gå?

Någonstans oroar det mig att de flesta musikhögskolestudenter siktar mot ett arbete på gymnasiet; det borde innebära att få av oss kommer att nå det målet på grund av hög konkurrens. Dessutom är det färre som kommer söka sig dit jobben faktiskt finns och behövs som mest. Enligt Skolverkets (2018) personalstatistik 17/18 syns det tydligt att fler behöriga lärare behöver arbeta i musikämnet. Summerar man åk 1–9 i hela Sverige är det endast 64% av de som har heltidstjänst som är behöriga musiklärare och av de som är tjänstgörande musiklärare har endast 50,4 % behörighet i ämnet. Jämför man statistiken mellan årskurserna är lärarbristen störst på lågstadiet. Där är det 56,6% behöriga musiklärare som har heltidstjänster och enbart 48% tjänstgörande lärare med behörighet i ämnet (Skolverket, 2018). Det får mig att undra ifall det verkligen stämmer att mina medstudenter hellre vill arbeta på gymnasiet när det finns mängder med jobb på grundskolan och speciellt på lågstadiet.

Ett vanligt argument för att arbeta på gymnasiet är att man får ha elever som brinner för musik och vill utvecklas inom ämnet. Innebär det argumentet att ett arbete inom

grundskolan betyder att man som lärare har ointresserade elever som inte vill utvecklas inom musikämnet?

Jag anser att det borde vara tvärtom, att studenterna vill söka sig till grundskolan för att inspirera elever vid tidig ålder att hitta ett intresset för musik. Det är väl där krutet och grunden för alla kunskaper i musik borde läggas. För hittar aldrig barnen sitt musikintresse genom bra musiklektioner, kommer det tillslut inte finnas elever som söker sig till estetprogram på gymnasiet. Det i sin tur skulle då innebära att musklärare som drömmer om att arbeta på gymnasiet, inte längre har den arbetsplatsen att söka sig till.

Det jag vill få svar på i denna studie är dels min teori om att musiklärarstudenter väljer att hellre arbeta på gymnasieskola eller kulturskola för att de anser att ungdomar brinner mer för musik än barn. Jag vill också få en inblick i varför studenterna valt den inriktning på utbildning som de har, var det för att de ville bli lärare eller var det för att de ville syssla med musik. Alltså, valde studenterna denna yrkesväg på ett mer "egoistiskt" plan (att de vill arbeta med musik för att de själva tycker om att arbeta med musik) eller är det för att de är intresserade av att inspirera och lära ut musik till yngre generationer så att barnen hittar ett intresse för musik.

1.1 Syfte och problemställning

I denna studie undersöker jag hur mina medstudenter på musiklärarlinjen ser på sitt framtida yrke. Syftet med studien är att ta reda på vilka åldrar musiklärarstudenter vill arbeta med efter sin utbildning, vilka faktorer som påverkar deras val samt hur de ser på yngre barns musicerande.

- Vilka faktorer påverkar musiklärarstudenter framtida val av arbetsplats efter 5 års utbildning?
- Vad vill musiklärarstudenter helst arbeta med för åldrar efter sin utbildning?
- Hur ser musiklärarstudenterna på sin framtida yrkesroll?
- Hur ser musiklärarstudenter på barn och deras musicerande?

2. Bakgrund och tidigare forskning

Här presenteras tidigare forskning och litteratur som berör skolans bakgrund i Sverige, hur synen på barns musicerande sett ut förr samt hur det ser ut idag, hur musiklärarutbildningar ser ut samt vad det finns för olika alternativ till att bli musiklärare och till sist läraridentitet kontra musikeridentitet.

2.1 Svenska skolan och dess bakgrund

För att få större förståelse för det svenska skolsystemet – alltså musiklärarstudenternas framtida yrke – kan det vara bra att få en kort överblick på den svenska skolans historia. Eftersom denna studie främst riktas mot kurskamraternas syn på barn i lägre åldrar har jag därför valt att skriva om det som idag kallas grundskolan.

“Skolan är en institution som är formad enligt traditioner och ideologier och vars resultat bygger på lärarnas hantverksmässiga kunskap och deras talanger för att undervisa snarare än på forskning om hur lärande bäst går till” (Gärdenfors, P, 2013, “Lusten att förstå”, s.261–262)

Det Peter Gärdenfors (2013) beskriver är att skolans resultat inte bygger på forskning om hur lärandet i sig går till, utan snarare på lärarnas kunskaper grundade i traditioner och gamla ideologier. Med en tillbakablick till år 1686 syns det tydligt att skolan till en början byggde på samhällets dåvarande strukturer. Karl XI införde då kyrkolagen som innebar att alla barn i Sverige skulle få läskunnighet och få grundläggande kunskaper om kristendomen (Lirén, G, 1986).

På 1800-talet hade skolformen förändrats till viss del men hade fortfarande samma syfte: att bilda barnen om kristendomen (Lirén, G, 1986). Enligt Rhöse (2003) förändrades förskolan till en början i takt med samhällets utveckling under åren som gick. Det huvudsakliga syftet med skolan var som ett tillägg till lantbruksbefolkningens hemuppfostran för att istället utbilda en tjänstemannakår (Rhöse, 2003). Innan år 1842, då en folkskolestadga infördes, fanns olika åsikter om vad skolan skulle vara. Några ville att skolan främst skulle föra den kristna tron framåt, medan andra ville ha en allmänbildande skola för hela folket (Lirén, G, 1986). Till slut utökades folkskolans

huvudsakliga uppgift till att lära barn att läsa, räkna, skriva och ge kunskaper i mer allmänbildande ämnen (Koskenniemi & Tenerz, 1952a).

Tio år efter att den allmänna skolan hade startat var det mer än en tredjedel av barnen som undervisades hemma istället för i skolmiljö (Lirén, G, 1986). Lirén (1986) skriver att riksdagen beslöt sig år 1858 för att dela upp folkskolan i tre delar: småskola (åk 1-2), folkskola (åk 3-6) och högre folkskola. Det blev succé då föräldrar inte längre behövde skicka sina småbarn att gå långt till skolan (Lirén, G, 2003).

Florin (1987) skriver att riksdagsmän i Sverige förstod år 1856–58 att stadgan inte fungerade som den skulle och tog därför ett större ansvar vad gällde ekonomin för att folkskolan inte skulle försvinna. Efter det ändrades organisationen av folkskolan, undervisningsmetoderna förändrades och inspektörer sattes in för att se till att lärarna skötte sitt arbete (Rhöse, 2003). Införandet av det nya systemet öppnade upp till fler arbeten, vilket i sin tur gav kvinnor möjlighet att arbeta, som på den tiden var ovanligt.

“Vid genomförandet av denna reform spelade kvinnorna en avgörande roll, eftersom undervisningen kunde ske i hemmen eller i hemskolor nära hemmen. [...] Från början var inte avsikten att göra småskolläraryrket till ett kvinnoyrke, men eftersom lönen var usel fick man allt färre män till dessa uppdrag, och då valde man under 1860-70 talen att föra en politik som medvetet gick ut på att framföra åsikten att kvinnor passade bättre än män för uppgiften.” (Rhöse, 2003, s.39”)

Småskolan öppnade upp dörren för kvinnor att börja arbeta samtidigt som det var billigt för kommunerna. Det i sin tur skapade möjligheter att bygga fler småskolor som låg närmare elevernas hem. Detta innebar att populariteten för småskolor växte, då föräldrar även lät sina äldre barn gå dit eftersom de ansåg att kunskaperna barnen fick i småskolorna räckte (Rhöse, E, 2003).

I och med det gick staten in för att skilja på skolformerna så att småskolan fick en klart lägre position än folkskolan. Koskenniemi & Tenerz (1952) skriver att staten ansåg att småskolan skulle ha småskollärarinnor medan folkskolan hade folkskollärare. Enligt Rhöse (2003) har den uppdelningen “haft en stark tradition och faktum är att det än idag finns ytterst få manliga lärare för de yngsta barnen i skolsystemet”.

2.2 Lärarutbildning och att lära ut

Illeris (2001) skriver att utbildning ofta uppfattas som den samhällssektor där människor i första hand arbetar med målinriktat lärande: att studenter går i skola för att få nya kunskaper för att sen gå en specifik utbildning för att senare utveckla sitt lärande via fortbildning inom ämnet. Utbildning har med senare år fått en större betydelse i samhället vilket också gjort att det bildats tvivel kring de enorma resurser som satsas på utbildning. Tvivlet grundas huvudsakligen i om utbildningen verkligen ger fördjupade och användbara kunskaper (Illeris, 2001). Det finns också vissa osäkerheter kring vad som är nödvändigt att lära sig i det moderna samhället och vad det faktiskt innebär att lära sig någonting överhuvudtaget (Illeris, 2001).

2.2.1 Lärarutbildningens början

För att verkligen förstå utbildningen av lärare och hur det sett ut förr kan man gå tillbaka så långt som till 1800-talets mitt. Carlgren & Marton (2000) skriver att det var då utbildning av lärare först grundades. Då fick blivande folkskollärare delta i seminarier innehöll de ämneskurser som folkskolan skulle ha, de blivande lärarna fick då enbart lära sig och praktisera det som skulle läras ut till eleverna, inga fördjupade ämneskunskaper ansågs nödvändiga (Carlgren & Marton, 2000). Varkøy & Söderman (2013) skriver "att bildning traditionellt sett har varit ett projekt där ett höggradigt kulturarv sätts upp mot populärkultur – eliternas hierarkier mot masskonsumtion och liknande" (s.16). I dagens lärarutbildningar lever dessa traditioner kvar då lärarstudenter får kunskaper främst i hur arbetet bör läggas upp snarare än att reflektera och problematisera det ämnen de studerar (Carlgren & Marton, 2000). Utbildning ses som en investering där människor och deras kunskaper ger ekonomisk framgång i samhället och djupare tankar kring hur lärande går till samt vad kunskap är glöms lätt bort (Varkøy & Söderman, 2013).

2.2.2 Musklärarutbildningar i Sverige

Sveriges lärarutbildningar är idag uppbyggda så att studenter som vill få ämnesfördjupande kunskaper måste rikta sig mot äldre årskurserna, men de studenter som vill arbeta med yngre barn får istället ämnesbreda kunskaper. En UNESCO (2014) studie om hur utbildning ser ut över hela världen menar att det är vanligt att lärare för de yngre åldrarna har brist på fördjupad kunskap inom sina ämnen. Elever, särskilt yngre

barn, som har lärare med dåligt grundade kunskaper kring skolämnena får senare problem med inläring vilket påverkar resten av skolgången (UNESCO, 2014). Collins (2014) skriver i sin studie rörande lärarstudenter med inriktning mot grundskolan och deras kunskaper i musikämnet att flertalet av dem kommer undervisa i musik trots att de känner att de inte behärskar ämnet till fullo. Tidigare forskning har visat på fyra faktorer som påverkar lärarstudenternas ämneskunskaper i musik på ett negativt sätt: 1) dåliga tidigare erfarenheter, 2) brist på självförtroende, 3) brist på musikalisk kompetens och 4) begränsat med tid i sin lärarutbildning till att åtgärda de tre tidigare problemen (Collins, 2014). Om lärarstudenterna har en sämre syn på musikämnet innan och efter sin utbildning kan det resultera i att studenterna inte känner sig säkra på sina egna musikaliska färdigheter, vilket i sin tur påverkar hur viktigt de tycker att ämnet är för sina framtida elever att kunna (Collins, 2014).

I Sverige finns det olika utbildningar att välja på för att kunna bli behörig musiklärare. För 10 år sen skapade den dåvarande regeringen en proposition om ändring i högskolelagen rörande alla lärarutbildningar i Sverige vilket sedan resulterade i att förändringar gjordes i samtliga utbildningar rörande läraryrket, det med syfte att förändra skolan till det bättre så att elever kunde få mer kunskaper i skolämnena.

Regeringen (2009/10:89) hade då förslaget att dela upp lärarutbildningar i fyra olika delar så att lärarna kunde få spetskompetens för den ålder de valde att arbeta med. Uppdelningarna ser ut som följer: förskollärarexamen, grundläraresexamen, ämnesläraresexamen och yrkesläraresexamen. De utbildningar som finns att välja på idag för att bli behörig musiklärare på *antagning.se* (2019) är grundläraresprogrammet med tillval musik, som antingen riktas mot fritidshem (180 hp) eller årskurs 4-6 (240 hp) eller ämnesläraresprogrammet med inriktning *musik - musikfördjupning* eller *musik - andra ämne* som är riktat mot gymnasiet (300-330 hp). Har man tidigare utbildning inom ämnet musik kan man välja att gå *kompletterande pedagogisk utbildning (KPU)* eller *kulturskolepedagog* (båda omfattar 90 hp). Det finns inga utbildningar som är riktat mot lågstadiet eller högstadiet (*antagning.se*, 2019). Enligt Regeringen (2009) får grundlärare riktade mot årskurs 4-6 behörighet att arbeta med årskurs 1-3, högstadielärare får behörighet för hela grundskolan och gymasielärare får behörighet för alla åldrar. Vill man dock endast bli musiklärare på lågstadiet måste man utbilda sig till fritidspedagog, grundlärare i årskurs 4-6 eller gå ämnesläraresprogrammet riktat mot gymnasiet. För att bli musiklärare på högstadiet får man utbilda sig på ämnesläraresprogrammet riktat mot gymnasiet. För ungefär fyra år sedan fanns det även

en utbildning på musikhögskolor riktade mot årskurs 7-9 men lades ner eftersom det var för få sökande.

Det som skiljer utbildningarna åt mest är omfattningen i högskolepoäng de har på just ämnesstudierna för ämnet musik. För att bli musiklärare för årskurs F-3 och årskurs 4-6 behöver studenten läsa en kurs på 30 hp med inriktning musik tillsammans med andra skolämnen som får större utrymme i utbildningens helhet (Regeringens proposition, 2009/10:89, 2009). Ämneslärarprogrammet med inriktning mot gymnasiet omfattar 120 hp för "*huvudämnet*", som är musik, samt 90 hp för "*andraämnet*" som även det kan vara fördjupade kunskaper inom musik. Regeringens proposition (2009/10:89) ville också att de med utbildning för högre åldrar inom praktiska ämnen, som musik, får behörighet till att ha alla åldrar under utbildningens inriktning, vilket innebär att de med gymnasialt inriktad utbildning kan arbeta i alla skolformer.

Regeringen (2009) beskrev i propositionen att en av anledningarna till att grundlärare med inriktning mot yngre åldrar får mindre ämnesdjup är för att det finns en efterfrågan om att grundlärare ska kunna följa eleverna under de första skolåren. Därför ansåg Regeringen (2009/10:89) att grundlärare bör ha kunskap i flertalet ämnen, alltså att de hellre har ämnesbredd än ämnesdjup. Regeringen anser också att:

“Olika skolformer, verksamheter, årskurser och ämnen ställer olika krav på kompetens hos lärarna. Ju äldre eleverna blir och ju längre eleverna har kommit i sin kunskapsutveckling, desto större blir behovet av lärare med fördjupade ämneskunskaper. För att kunna möta dessa krav bedömer regeringen att lärare i grundskolans årskurs 7–9 och lärare i gymnasieskolan bör ges en smalare och djupare ämneskompetens jämfört med grundlärarna.” (2009/10:89, s.24).

Regeringen (2009/10:89) menade att äldre elever har fått mer kunskaper och därför behöver läraren få ett större och smalare ämnesdjup för att kunna förmedla rätt kunskap till eleverna. Dock när man letar efter ämneslärarutbildning med inriktning musik för årskurs 7-9 dyker det inte upp några sådana på antagning.se (2019). Det innebär att för att få en ämnesfördjupad utbildning inom musik finns det endast utbildningar riktade mot gymnasiet som val.

Vad gällande behörighet eller förkunskapskrav till ämneslärarprogrammet med inriktning mot gymnasiet behöver varje student utföra två inträdesprov. Blir studenterna

godkända har de möjligen en plats på utbildningen beroende på konkurrens (Musikhögskolan i Malmö, 2019). BUV (2019) skriver om vilka förkunskaper som studenter till Grundlärarprogrammet med inriktning mot fritidshem behöver:

“För att bli antagen till musikinriktningen finns inget krav på att du kan spela ett instrument. Men för du ska kunna ta till dig musikkursernas innehåll på bästa sätt bör du ha erfarenhet av att spela ett instrument eller av sång sedan tidigare. Du hinner inte lära dig att spela ett instrument som nybörjare under utbildningen.” (BUV, 2019)

Det är alltså inget krav på förkunskaper för att påbörja utbildningen till grundlärare dock behövs vissa kunskaper eftersom studenterna inte hinner lära sig att spela instrument under utbildningen.

2.3 Yngre barns inläring och musikens påverkan på den

“[...] barnens liv är en odelbar enhet. De rör sig snabbt och lätt från ett ämne till ett annat, lika lätt som från en plats till en annan, men är inte medvetna om några övergångar eller avbrott. [...] Det som för tillfället intresserar dem mest utgör hela deras universum. Detta universum är diffust och lätt föränderligt. Dess beståndsdelar upplöses och omformas med förvånansvärd hastighet. Men det är trots allt barnens eget liv. Så börjar de skolan och studier i olika ämnen delar upp och rutar in världen för dem.” (Dewey, 2004, s.108)

Barn är fantastiska på det sätt att de har förmåga att tänka utanför boxen, de har fördelen att inte ha många tidiga erfarenheter i de flesta situationer och därför saknar tvivel på världen runt omkring. Just därför är det viktigt att fånga barns inre strävan av att lära sig nya saker tidigt, så att de får en god utbildning från start som hjälper dem resten av livet. Early Childhood Education, eller ECE som är förkortningen, är ett samlingsnamn för utbildning av barn från födsel tills de fyllt 8 år (Cherrie, 2017). ECE är främst utvecklad för barn så att de får lära sig väsentliga färdigheter i tidig ålder som främjar

deras kognitiva, fysiska och känslomässiga utveckling. Under de tidiga åren utvecklas hjärnan snabbare än den gör under resten av livet, därför kan man genom tidig utbildning lägga en bra grund för barn som påverkar deras inläring senare i livet (Cherrie, 2017). En meta-analys av tidigare forskning rörande “Early Childhood Education programs” (ECE) visade att undervisning av barn under 5 år ger positiva effekter som: minskat behov av specialundervisning, positiva betygsresultat och fler elever som tar studenten (McCoy et al., 2017). I en annan analys av 123 jämförbara studier rörande “*Early Childhood Education programs*” kunde man konstatera att det fanns skillnader mellan barn som deltagit i ECE och barn som antingen gått vanlig förskoleklass eller ingen alls (Camilli, Vargas, Ryan & Barnett, 2010). ECE-barnen visade en positiv effekt rörande de kognitiva förmågorna och utvecklingen av dessa, samt positiva resultat på barnens sociala förmågor och skolutveckling (Camilli, Vargas, Ryan & Barnett, 2010).

2.3.1 Musikens påverkan på barn

Tittar man på kursplanen för barn i grundskolan idag är den baserad på uppnåendemål som lärare och elever ska utgå ifrån och sträva efter att uppnå (Skolverket, 2011). Collins (2014) skriver att neurovetenskaplig forskning har visat att musikutbildning har positiva effekter på hjärnans utveckling. Man har sett att musiker har större och mer utvecklade delar i hjärnan som påverkar hur snabbt information bearbetas och hur bra minne lagras. Jaschke, Horning & Schreder (2018) har gjort en undersökning på 147 elever från sex olika grundskolor som visar att strukturerade musiklektioner påverkar elevers skolprestationer till det bättre. Resultaten visar att barn som deltagit i strukturerad musikundervisning presterar bättre på uppgifter som rör språkkunskaper, de blir bättre på planering och har bättre självkontroll. Sundin (1995) beskriver, för lite mer än 20 år sen, att det fanns två sidor som argumenterade emot varandra rörande musikämnet. Den ena sidan anser att det är viktigt att musikämnet har professionella musiklärare som är specialister och säkra på vad de gör. Den andra sidan anser att det kanske inte är specialist på musik som musikläraren bör vara, utan snarare specialist på barn, att musiken ska tillhöra vardagen och inte ses som någonting endast en expert kan utföra (Sundin, 1995). Dessa argument är någonting som undersökts sedan Sundin (1995) skrev sin bok.

Bild hämtad från: Youtubekanalen TEDx Talks, "What if every child had access to music education from birth?", Anita Collins, TEDxCannberra, 2014

2.3.2 Ska lärare vara experter på barn eller ha goda ämneskunskaper?

Det är självklart viktigt att lärare besitter färdigheter om både pedagogik och ämneskunskaper, det behöver dock vara en bra balans mellan dem. Hedges & Cullen (2005) skriver att barn är kompetenta och har stort intresse för att lära sig nya saker. Barn kan snabbt gå från nybörjare till experter i olika ämnesområden bara de får möjlighet att bygga ny kunskap på redan befintlig kunskap (Cullen & Hedges, 2005).. Cullen & Hedges (2005) skriver att det är lättare för lärare med breda och djupa ämneskunskaper att forma undervisningen så att det passar barnens intressen och tidigare erfarenheter vilket leder till fördjupade kunskaper för barnet. Att lära sig genom leken är en viktig del av barns inlärningsprocess och med kompetenta lärare som har djupa ämneskunskaper formos undervisningen lättare efter barnens behov. Lärare kan då ge meningsfulla svar på spontana och svåra frågor som uppstår i leken (Cullen & Hedges, 2005). Forskning kring området pekar alltså på att lärares ämneskunskaper är viktiga och bidrar till att undervisningen för barn blir meningsfull.

Bild hämtad från: Youtubekanalerna TED, "Every kid needs a champion", Rita Pierson, 2013

Lärarens ämneskompetens visar sig vara en stor del i hur mycket elever lär sig i skolans olika ämnen. År 2004 gjordes en studie i Peru där ca 12.000 elever som gick årskurs 6, samt dessa elevers lärare, fick göra samma prov i matematik och läsfärdigheter. Metzler & Woessmann (2012) analyserade datan från dessa tester några år senare och upptäckte likheter mellan lärarens ämneskunskaper och elevernas prestationer på proven. Det visade sig att om läraren hade goda ämneskunskaper och presterade bra på testet så presterade eleverna också bra på testet. Metzler & Woessmann (2012) ser det extra tydligt på de lärare som undervisat i båda ämnena som testades. Då spelar inga andra faktorer, som pedagogiska färdigheter, någon roll eller att det kan vara skillnad från lärare till lärare. De elever vars lärare som exempelvis var bättre på läskunnighet än matematik presterade bättre på läskunnighetstestet, trots att de hade samma lärare i båda ämnena (Metzler & Woessmann, 2012).

2.3 Musklärares identitet

"It seems that the training institutions assume that the competence of a music teacher in schools requires a high standard of musical skills and knowledge. Consequently, students not only view themselves as musicians, but also wish to be seen as such by others. It is a matter of self-identification, and Roberts describes how the students come to view themselves as musicians by identifying with important

normative reference persons and groups. One such important normative reference person is the expert tutor or 'applied instructor' (Roberts, 1993, ref, Hargreaves & North, "The social Psychology of Music"1997, s.300)

Att studera till lärare är så mycket mer än bara vara intresserad av pedagogiken. Som tidigare forskning visar behöver lärare även ha en fördjupad kunskap inom det ämne som de ska lära ut till framtida elever. Ser man över de kursplaner som finns på Lgr 11 (Skolverket, 2018) syns det ännu tydligare. Eftersom musik är både ett teoretiskt och praktiskt ämne som innebär att de kunskaper eleven får kräver tid och övning är det ofta uppskattat att läraren är en god förebild, alltså en bra musiker. Det här avsnittet kommer att handla om gränsen mellan att vara pedagog och musiker, vad är viktigast?

Buoij (2007) har gjort en studie på musiklärarstudenter och följt dem mellan åren 1988-2003. Där fick studenterna delta i studien först år 1988 och svara på ett frågeformulär, sedan fick de frågeformulär år 1995, 1998 och 2003 också. Under 90-talet gjorde även Buoij (2007) en intervjustudie på 37 av de deltagande studenterna, där de fick dela med sig av sina tankar. Det Buoij (2007) upptäckte från sina intervjuer var att många av informanterna hade känt sig osäkra när de först börjat på musiklärarlinjen. De tänkte mycket på vad lärare och medstudenter tyckte om deras egna åsikter, förkunskaper och förmågor. Buoij (2007) upptäckte att någonting som var genomgående för studenterna var att hitta sin egen eller få en identitet. De studenter som sågs som artister hade ofta högre status än de som var multimusiker, dock var det viktigare för vissa studenter vilken identitet och status de hade medan andra var intresserade av musiken vilket gjorde att det inte brydde sig om status. Buoij (2007) skriver att han upptäckte två olika typer av läraridentiteter på musikhögskolorna och benämner dessa som *elevcentrerad* och *inhållscentrerad*. Den *elevcentrerade* lärarrollen är mer inriktad på att utbilda de yngre barnen och anser att det är viktigare att bygga en bra grund för framtiden snarare än att jobba med musik. Musiken upplevs mer som ett sätt att utvecklas på ett personligt plan. Den *inhållscentrerade* lärarrollen är istället inriktad på att undervisa äldre elever och anser att det viktiga med läraryrket är att kunna vara en kompetent musiker och förebild för att kunna inspirera sina elever. Här är musiken central och ska enligt tradition föras vidare från musiker till musiker.

Bouji (2007) såg i sin data att musiklärarstudenter som var mer intresserade av musiken, till skillnad från de som var intresserade av pedagogiken, fick mer plats på musikhögskolorna. En student från Bouijs (2007) studie sa:

“You noticed also that there were considerable differences in attitudes when you started your program of study. I noticed it clearly, that some were prepared to complain that some other university music programs had more individual instrumental instruction, many students thought so. I did not care about that, but my opinion was that this was not a teacher education I was receiving.” (s.114)

Det den här studenten nämner är att de mer musikinriktade lärarstudenterna ofta hade åsikter om utbildningen angående hur mycket musik de spelade och tänkte inte på samma sätt om pedagogiken. Eftersom de studenter som hade mindre intresse av pedagogik ofta kom med åsikter om kursplaner och skolans utbildning, uppfattades de som drivna när de i själva verket mest intresserade sig för att spela mer musik (Bouji, 2007). Bouji (2007) resonerar kring vad musiklärarstudenter behöver för att bli så bra lärare som möjligt. Han menar att studenterna behöver få bättre verktyg till att förstå förhållandet mellan det musikaliska värdet kontra det pedagogiska som krävs för att kunna lära ut musik till elever (Bouji, 2007).

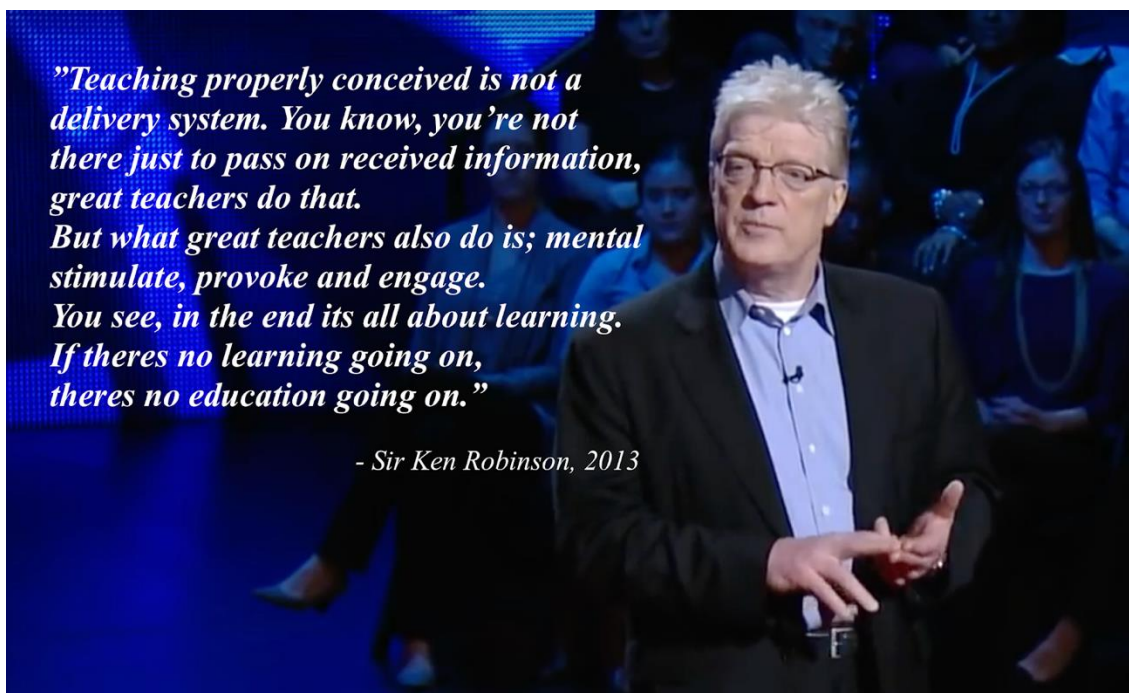

Bild hämtad från: Youtubekanalerna TED, ”How to escape education’s death valley”, Sir Ken Robinson, 2013

Holmqvist (2006) skriver att det mest väsentliga för en lärare borde vara *lärandet* i sig. Vilken person som helst ska inte kunna ta lärarrollen, en lärare med god kompetens till att *lära ut* är endast den som bör vara kvalificerad till yrkesrollen. Om en lärare besitter djupa kunskaper i ett ämne men inte kan förstå hur man kan lära dessa vidare så får elever inte någon utbildning (Holmqvist, 2006).

3. Metod & genomförande

Min uppfattning är att det inte finns lika många utbildade musiklärare med ämnesfördjupade kunskaper på lågstadiet som på mellan/högstadiet och gymnasiet. Jag tror också att de flesta i min klass som snart kommer vara färdigutbildade helst vill arbeta på gymnasiet eller kulturskola. Därför vill jag se om detta stämmer, genom min datainsamling. Jag valde att göra en enkätstudie (se bilaga 1) och formade frågorna utifrån den litteratur jag läst och mitt syfte.

3.1 Kvalitativ och Kvantitativ forskningsmetod

Bryman (2011) belyser skillnader mellan kvalitativ och kvantitativ forskning och anser att det är viktigt att se dessa skillnader och tydliggöra dem. Kvantitativ forskning ses enligt Bryman (2011) vara mer inriktad på att mäta med hjälp av siffror medan den kvalitativa är mer inriktad på ordens betydelse.

Den kvantitativa forskaren bygger sin forskning kring en teori och har en hypotes som antingen motbevisas eller bevisas med hjälp av datainsamling genom exempelvis en enkät (Bryman (2011)). Till skillnad från den kvalitativa forskaren som är inriktad på deltagarnas perspektiv, tankar och upplevelser vilket leder till forskningsteorier i efterhand.

Ytterligare en skillnad mellan kvantitativ och kvalitativ forskning som Bryman (2011) tar upp är hur olika synsätt de har på undersökningsspersonerna. Kvantitativa forskare ser det som någonting positivt att distansera sig från de personer som medverkar i studien, eftersom forskaren varken blir påverkade av eller påverkar sina medverkande i frågan. Den kvalitativa forskaren vill tvärt emot gärna få en närmare relation med undersökningsspersonerna så de lättare kan tolka svaren utifrån informanternas perspektiv.

3.1.1 Enkätstudie

Eftersom den här studien kretsar kring en teori angående musikhögskolestudenters syn på sin framtida yrkesroll valde jag att använda datainsamlingen med hjälp av en kvantitativ metod i form av en enkätstudie. Jag ville kartlägga dominanta attityder i en viss population och därefter kunna generalisera utifrån det resultatet visade vilket hade varit svårt med en kvalitativ forskningsmetod.

Jag hade även kunnat välja att samla in data genom strukturerad intervju som forskningsmetod. Bryman (2011) skriver att formen på den strukturerade intervjun liknar en enkät eftersom frågorna är slutna, ställs på samma sätt och med samma följd till alla informanter. Därav blir datan lättare att analysera och jämföra i efterhand vilket är bra ur ett kvantitativt perspektiv (Bryman, 2011). Jag såg däremot att en strukturerad intervju inte var att föredra för min forskningsfråga som är inriktad på en så pass stor grupp medverkande. Det hade både varit mer tidskrävande och inte gett samma resultat som i en enkätstudie. Dock finns det fler olika sätt att göra en enkätstudie på.

Trots och Hultåker (2016) beskriver att ett enkelt sätt för att försäkra sig om att man får svar på sin enkät är att använda sig av en gruppenkät. Ejlertsson (2005) förklarar att en gruppenkät delas ut samtidigt till respondenterna på en plats där de ofta är samlade samtidigt. Det innebär att enkäten kan delas ut under lektionstid till studenterna för att svara, vilket är typiskt för en gruppenkät (Trots & Hultåker, 2016). Det gör så också att respondenternas egna åsikter kommer fram på ett bättre sätt, eftersom jag som forskare kan kontrollera att de inte diskuterar frågorna mellan varandra (Ejlertsson, 2005). För mig var det enkelt att utföra på Musikhögskolan i Malmö där jag hade gemensamma lektioner med respondenterna. Dock skulle det bli svårt att utföra på landets övriga musikhögskolor eftersom jag inte hade resurser för att resa. Eftersom alla musikhögskoleutbildningar i Sverige är utformade på olika sätt, hade det heller inte varit särskilt relevant data att jämföra med. Därför beslutade jag mig för att göra min undersökning endast på Musikhögskolan i Malmö. Ejlertsson (2005) skriver att det kan vara svårt att få tillräckligt med svar på en enkät. Bryman (2011) skriver att det finns olika sätt att få respondenter att svara på en enkät. Dels nämner han att det kan göras via vanlig post, via telefonsamtal eller över internet. Dillman, Smyth och Christian (2014) skriver att en väg till att få högre svarsfrekvens på sin enkät är att använda sig av internet, så att respondenterna antingen kan svara via dator, surfplatta eller mobiltelefon. Som ensam forskare är det att föredra denna form av datainsamling då det går snabbt, är kostnadsfritt och når ut till många personer (Dillman, Smyth & Christian, 2014).

De flesta enkäter är ofta skapade på en hemsida och för att respondenterna ska hitta till den är att skicka ut en länk eller QR-kod via mail. Att skicka en inbjudan till enkäten via e-post kan innebära att respondenterna tror att det är skräppost och slänger mailet (Bryman, 2011). Därför var det viktigt att kontakta skolan på förhand och meddela om undersökningen vilket då innebar att studenterna kunde få informationen om mailet.

Viktigt att tänka på när man skapar en enkät på internet är att vara noggrann med att förstasidan på enkäten är rak, tydlig och visa att respondenten har kommit rätt (Dillman, Smyth & Christian, 2014).

3.2 Genomförande av studien

I följande del beskrivs hur studien har genomförts och hur datainsamlingen har gått till.

3.2.1 Urval och medverkande

Jag har valt att rikta min studie mot studenter som går i min klass på Musikhögskolan i Malmö. Jag vill med min studie ta reda på deras tidigare arbetserfarenheter, hur deras syn på sitt framtida yrke är efter 5 års utbildning, vad de har för syn på barns musicerande, vad de har för drömmar om sitt framtida yrke och var de helst vill arbeta efter sin utbildning. Jag valde att endast skicka enkäten till mina medstudenter för att alla musikhögskoleutbildningar är uppbyggda på olika sätt och det skulle vara svårt för mig som inte erfarit någon annan utbildning att analysera enkätsvaren på ett djupare plan. Arbetet hade därför blivit allt för stort om jag skulle sätta mig in i skolornas uppbyggnad av utbildningar. Jag valde också att göra min studie på musikhögskolan för att få en så bra svarsfrekvens som möjligt, då det är enkelt för mig att fånga hela klassen eftersom vi har kurser tillsammans. Som Bryman (2011) skriver gjorde jag ett bekvämlighetsurval: det var gratis för mig att göra min studie, jag har kontakt med de medverkande och jag visste att jag skulle få en hög svarsfrekvens. Totalt var det 35 av 36 som svarade på min enkät.

3.2.2 Datainsamling

Bryman (2011) skriver att när en vill ha så bra resultat som möjligt på en enkät är det alltid bra att göra en inledande pilotenkät. Dels för att säkerställa att frågorna är tydligt ställda, men också för att se ifall resultatet går att analysera på rätt sätt. Jag gjorde en pilotstudie den 27/2 - 2019 med fem personer som inte var i min målgrupp, men som alla har erfarenheter och kunskaper i det frågorna berör. Det tog några dagar för svaren att komma in eftersom jag bara länkade via messenger och mail.

Efter pilotenkäten fick jag en del respons, dels på formuleringar av frågor, men också tydlighet i vad jag ville få ut av enkäten. Jag gjorde en del förändringar och skickade enkäten ytterligare en gång (den 3/3 - 2019) till två personer. Det visade sig då att

enkäten i sin helhet blev tydligare. Svaren från pilotenkäten har inte använts i mitt resultat.

Vad gällande själva datainsamlingen hade jag bokat in den 4/3 - 2019 vid ett tillfälle under en föreläsning då alla medverkande skulle vara på plats. Det visade sig dock (dagen innan) att föreläsningen skulle ställas in på grund av sjukdom. Därför fick jag tänka om. Jag hade redan skickat ut ett mail till alla som skulle delta i min studie (se bilaga 2) och övervägde ifall jag skulle skicka enkäten i samma mailkonversation. Det enda problemet med det var att jag inte tydligt skulle veta vem som svarat eller inte, om jag inte gjorde så att de var tvungna att fylla i sin mail. Men det i sin tur skulle innebära att ingen skulle kunna vara anonym. Därför skapade jag en messengergrupp där jag bjöd in alla som skulle delta i studien. Jag skrev en tid nästa dag (se bilaga 3) som jag skulle länka enkäten i gruppen och bad alla att svara vid samma tid, samt att göra "tumme upp" när de svarat. På det sättet kunde jag hålla koll på vilka som inte ännu svarat på enkäten. Därav kunde jag kontakta de som inte gjort "tumme upp" och be dem svara ifall de inte redan gjort det. Det som var bra med messengergruppen var att oklarheter som uppstod kring vissa frågor kunde tas direkt och så att alla fick informationen. Den 5/3 - 2019 skickade jag ut enkäten i messengergruppen.

3.3 Analys

Jag använde mig av Googles frågeformulär vilket gjorde att all data automatiskt placerades i Googles egen version av excel, kallat kalkylblad. Jag analyserade datan i det kalkylbladet och gjorde grafer/diagram. Textsvaren analyserades i ett separat google-dokument där ord eller fraser markerades med olika färgkoder för att sedan räknas och analyseras. Vad gäller den kvantitativa analysen så räknades procentsatser ut på samtliga frågor och svar samt skillnader och tendenser genom CHI-test efter totalt antal svar, kön och genre. Fritextsvaren analyserades både kvalitativt och kvantitativt då jag kategoriserade återkommande ord i meningar genom att läsa igenom alla svar under varje fråga, färgkoda och sedan räkna dels antalet gånger ordet skrivits men också hur många kombinationer av orden som fanns bland deltagarna. All data har även kontrollräknats 1-2 gånger med miniräknare.

3.4 Etiska överväganden

Jag har utformat studien utefter riktlinjer från Vetenskapsrådet (2017) där de skriver om informationskravet, samtyckeskravet, konfidentialitetskravet samt nyttjandekravet. Dessa krav innebär dels att medverkade i studien ska förstå vad studiens syfte är, de medverkande förstår att studien är frivillig att delta i och att de samtycker om att delta, att all data och information om de medverkande hålls oåtkomliga för allmänheten och till sist att resultaten endast används i studiens syfte (Vetenskapsrådet, 2017).

För att förtydliga dessa riktlinjer för de som medverkat i min studie skickade jag först ut ett mail till alla som informerades om när, var och varför studien skulle genomföras (se bilaga 2). Jag förtydligade att de inte behövde delta i det första mailet. Sedan skrev jag det ytterligare en gång när jag skapade messengergruppen (se bilaga 3). Det var även begränsad tillgång till databasen då det endast var jag och min handledare som hade tillgång till svaren i enkäten.

4. Resultat

I det här kapitlet presenteras resultatet från enkätstudien. Alla procentenheter har avrundats uppåt.

4.1 Medverkande

De inledande frågorna i enkäten visade att de medverkande var 15 kvinnor, 19 män och 1 som identifierade sig som ickebinär. Det var 10 medverkande som var mellan 23-25 år, 18 medverkande var mellan 26-29 år, 6 medverkande var mellan 30-33 år och en medverkande ville vara anonym. Totalt var det 35 som svarade på enkäten, dock var det en som ville vara anonym på bakgrunds-avsnittet. Därför blir procentenheterna på diagrammen, som är analyserade efter kön och inriktning på utbildning, inte helt fullständiga.

Antal vid varje inriktning på utbildning ser ut som följer: 9 medverkande från rock/poplinjen, 9 medverkande från klassisk linje, 6 medverkande från jazzlinjen, 10 medverkande från Blandad genre och 1 medverkande ville vara anonym (se tabell 3).

Tabell 1. Alla studenter i åk 5 på musikhögskolan i Malmö 2018-19 (MHM matrikel, 2018)

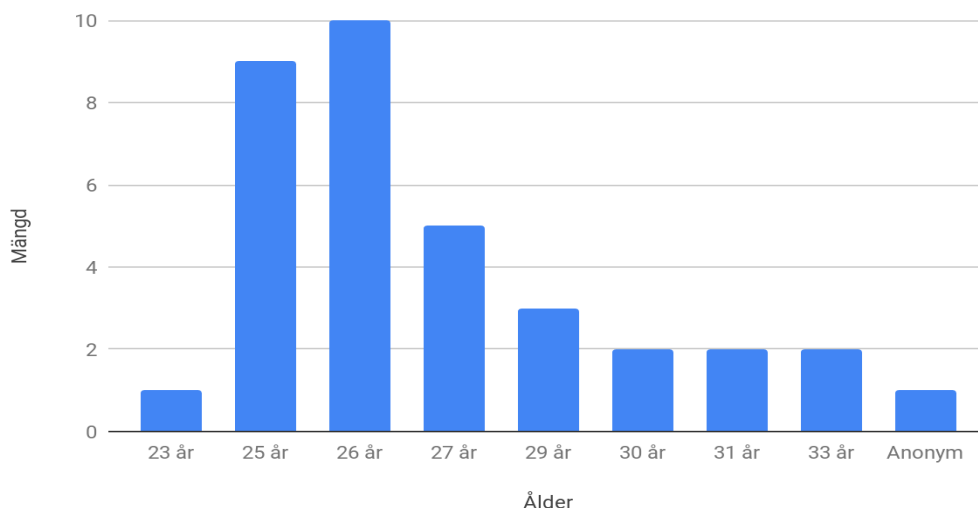
Total	Män	Kvinnor	Annat
36 (100%)	19 (53%)	16 (44%)	1 (3%)

Tabell 2. Enkätstudiens medverkande, sorterade på kön

Total	Män	Kvinnor	Annat
35 (100%)	19 (54%)	15 (43%)	1 (3%)

Tabell 3. Enkätstudiens medverkande, sorterade på genreinriktning

Total	Rock	Jazz	Klassisk	Blandad Genre	Anonym
35 (100%)	9 (26%)	6 (17%)	9 (26%)	10 (29%)	1 (3%)

Figur 1. Diagram över de medverkandes åldersspann.

Sammanfattningsvis visar faktorer som medverkarantal, könsfördelning, åldersfördelning och genrefördelning att enkätens omfattning anses vara representativ för musikhögskolestudenter på Musikhögskolan i Malmö. Dock skulle det behövas en studie i större skala för att de medverkande skulle kunna representera hela Sveriges musiklärarstudenter i årskurs 5.

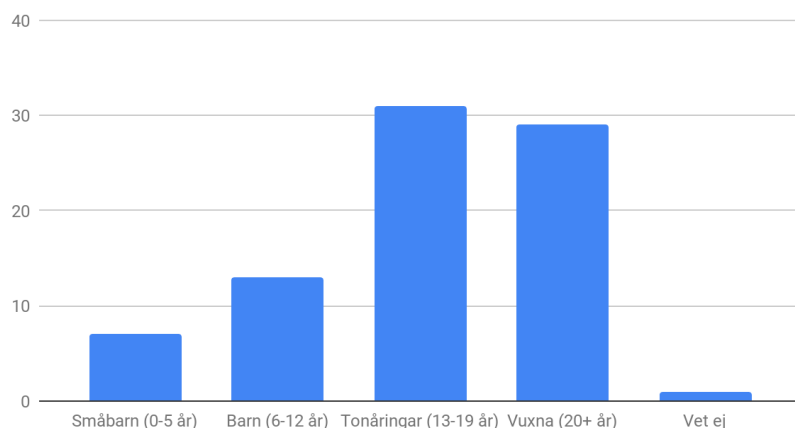
4.2 Yrkesval med inriktning mot yngre eller äldre

Här redovisas vilken inriktning på åldrar de medverkande är intresserade av att arbeta med samt vilka åldrar det helst inte vill arbeta med.

4.2.1 Övergripande val av ålder

Under avsnitt 5 i enkäten fick de medverkande välja vilka åldrar de inte samt vill arbeta med i sitt framtida yrke som lärare. Först fick de möjlighet att välja fler alternativ, sedan endast ett alternativ vardera på vad de ville och inte ville arbeta med för ålder. De fick välja mellan 5 alternativ; *småbarn (0-5 år)*, *barn (6-12 år)*, *tonåringar/ungdomar (13-19 år)*, *vuxna (20+ år)* samt *vet ej*. Här redovisas de medverkandes svar.

Vilka åldersgrupper vill du helst undervisa i musik?

Graf 1: Totala svaren på åldersinriktning de medverkande vill arbeta med

Bland de medverkande var det flest som kunde tänka sig att arbeta med *tonåringar/ungdomar* (31 st, 89%) och tätt efter kommer *vuxna* (29 st, 83%). Det var 13 st (37%) som ville arbeta med *barn*, 7 st (20%) ville arbeta med *småbarn* och en (3%) som inte visste. Resultatet i *graf 1* visade att 29% vill arbeta med de yngre åldrarna och 86% med de äldre.

4.2.2 Medverkandes val av arbete med yngre eller äldre

På frågan *Välj ETT alternativ som du vill jobba med* syntes ytterst små skillnader mellan könen. Resultaten framförs mellan dem här efter de totala svaren.

Tabell 9. Medverkandes totala svar på vilken åldersinriktning de helst vill arbeta med

Total	Småbarn	Barn	Tonåringar/Ungdomar	Vuxna	Vet ej
35 (100%)	-	4 (11%)	18 (51%)	10 (29%)	3 (9%)

Tabell 10. Medverkandes totala svar på vilken åldersinriktning de helst vill arbeta med, grupperat efter ålder

Total	Yngre (småbarn och barn)	Äldre (tonåringar/ungdomar och vuxna)	Vet ej
35 (100%)	4 (11%)	28 (80%)	3 (9%)

Av det totala resultatet (se tabell 9) av vilken ålder de medverkande helst arbetar med fick *tonåringar/ungdomar* 51%, *vuxna* 29%, *barn* 4% och *småbarn* 0%. Det var totalt

9% som inte visste vilken ålder de skulle välja. Resultatet i *tabell 10* visar en viss skillnad mellan yngre (11%) åldrar och äldre (80%), det skiljde hela 69% mellan dem.

Tabell 11. Medverkandes totala svar på vilken åldersinriktning de helst vill arbeta med, sorterat efter kön

Kön	Total	Småbarn	Barn	Tonåringar/Ungdomar	Vuxna	Vet ej
Kvinnor	15 (100%)	-	2 (13%)	11 (73%)	1 (7%)	1 (7%)
Män	19 (100%)	-	1 (5%)	7 (37%)	9 (47%)	2 (11%)

Det som skiljer sig något mellan könen i *tabell 11* är att kvinnor hellre vill arbeta med *tonåringar/ungdomar* (73%), det skiljer 36% mellan kvinnornas svar och männens (37%). Dock är det enligt ett CHI-test ingen skillnad statistiskt sett. Männen vill däremot hellre arbeta med *vuxna* (47%) då det skiljer 40% från kvinnorna (7%), CHI-testet visade att det var en liten skillnad på dem svaren.

4.2.3 Den åldersgrupp de medverkande inte vill arbeta med

Totalen av resultatet av frågan *Vilken åldersgrupp vill du INTE arbeta med?* var det flest (se *tabell 12*) som valde bort *småbarn* (45%). Det var ingen som valde alternativet *vuxna* (0%) och *tonåringar/ungdomar* samt *vet ej* blev 14% vardera. Alternativet *barn* fick 26%. Grupperingarna (se *tabell 13*) efter ålder visar en skillnad på 57% mellan de yngre (71%) och de äldre åldrarna (14%).

Tabell 12. Medverkandes totala svar på vilken åldersinriktning de inte vill arbeta med

Total	Småbarn	Barn	Tonåringar/Ungdomar	Vuxna	Vet ej
35 (100%)	16 (45%)	9 (26%)	5 (14%)	-	5 (14%)

Tabell 13. Medverkandes totala svar på vilken åldersinriktning de inte vill arbeta med, grupperat efter ålder

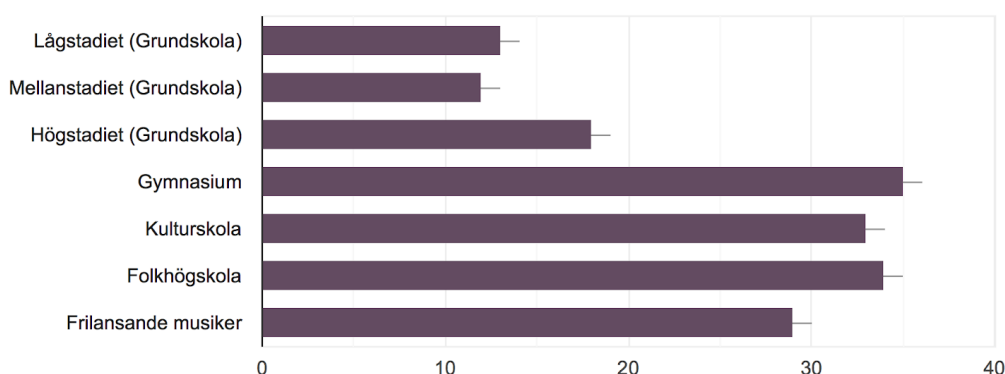
Total	Yngre (småbarn och barn)	Äldre (tonåringar/ungdomar och vuxna)	Vet ej
35 (100%)	25 (71%)	5 (14%)	5 (14%)

4.2.4 Medverkandes val av arbetsplats

Under avsnitt 6 i enkätstudien fick de medverkande välja vilka arbetsplatser de helst ville arbeta med. De fick välja mellan alternativen; *lågstadiet* (*grundskola*), *mellanstadiet* (*grundskola*), *högstadiet* (*grundskola*), *gymnasium*, *kulturskola*, *folkhögskola* samt *frilansande musiker*. Resultatet av de totala svaren samt mellan könen var följande:

Vilka av de här arbetsplatserna kan du tänka dig att arbeta på i framtiden?

35 svar

Figur: 2, det totala resultatet av de medverkandes val av arbetsplats.

De medverkande hade här möjlighet att klicka i varje alternativ. Men som *figur:2* visar var vissa arbetsplatser mer eller mindre populära. I *tabell 14* ser man att de mest populära arbetsplatserna är *gymnasium* (100%), *folkhögskola* (97%), *kulturskola* (94%) och *frilansande musiker* (83%). Det innebär att *grundskolan* överlag är den minst populära arbetsplatsen. Längst ner kommer *mellanstadiet* (34%) och tätt efter *lågstadiet* (37%).

Dock fick *högstadiet* (51%) ungefär hälften av de medverkandes svar och var därför den mest populära bland årskurserna på *grundskolan*.

Tabell 14. Totala medverkandes svar på vilken arbetsplats de vill arbeta på i framtiden.

Antal	Lågstadiet	Mellan	Högstadiet	Gymn.	Kultur	Folkis	Musiker
35 (100%)	13 (37%)	12 (34%)	18 (51%)	35 (100%)	33 (94%)	34 (97%)	29 (83%)

Analysen av könen visade ungefär samma resultat men med vissa skillnader. Till exempel kan man se i *tabell 15* att 100% av männen vill arbeta både på *gymnasium* och *folkhögskola*. Det är också lika många kvinnor som män som vill arbeta på *högstadiet*. Dock skiljer sig procenten på alternativen *lågstadiet* och *mellanstadiet*. Slås de två alternativen ihop är det 11% mer kvinnor som vill arbeta med årskurs 1-6 än män. Enligt CHI-test utgör det ingen skillnad mellan könen.

Tabell 15. Medverkandes svar på vilken arbetsplats de vill arbeta på i framtiden, kön

Kön	Antal	Lågstadiet	Mellan	Högstadiet	Gymn.	Kultur	Folkis	Musiker
Kvinnor	15 (100%)	7 (47%)	6 (40%)	8 (53%)	15 (100%)	14 (93%)	14 (93%)	12 (80%)
Män	19 (100%)	6 (32%)	6 (32%)	10 (53%)	19 (100%)	18 (95%)	19 (100%)	16 (84%)

4.3 Tankar kring yrkesval och syn på yngre åldrar

Figur: 3. Sammanfattning av specifika ord och meningar från studenternas svar på frågan “Hur ser du på ditt framtida yrke efter 5 år på musikhögskolan”.

På flera ställen i enkäten fick de medverkande alternativet att skriva fritext för att det skulle vara möjligt att djupare förstå deras val och få se resonemang kring framförallt deras syn på yrkesval och yngre barns musicerande. Genom de flesta svaren är det ett återkommande tema av att studenterna hänvisar att de vill arbeta på gymnasium eftersom det är inriktningen av den utbildning de valde från första början.

I *figur: 3* visas en sammanfattning av specifika ord och meningar studenterna svarat på frågan; *hur ser du på ditt framtida yrke efter 5 år på musikhögskolan* under avsnitt 5 i enkäten. Majoriteten var positiva till sitt framtida yrke och spända på att få komma ut i arbetslivet. Flertalet resonerade dock kring att det skulle bli svårt att få arbete på de ställen de önskade och vill helst inte arbeta på grundskolan. En medverkande skriver:

“Jag inser att det kommer vara tufft att få en tjänst inom gymnasiet, speciellt som sånglärare. Så jag har inställningen att jag kommer få jobba med lite allt möjligt och säkert kombinera tjänster till en början. Jag känner mig inte helt anti till att jobba på högstadiet till en början men jag drar mig för att ta en 100% tjänst där eftersom jag har uppfattningen att arbetsbelastningen är hög. Jag vet tidigare elever på MHM som gått in i väggen av att tagit på sig för mycket sitt första år som musiklärare. Där vill jag inte hamna. Jag är taggad på att börja jobba men tycker också det känns lite tufft att kanske behöva jobba med åldrar man egentligen inte har så mycket erfarenhet av.”

Det var flera av de medverkande som ansåg att det är dumt att ta en större tjänst grundskola det första man gör. Flera håller också med påståendet om att de förmodligen är där jobben finns till en början trots att de hellre vill arbeta på gymnasiet, folkhögskola eller kulturskola. Angående att behöva arbeta med åldrar de medverkande upplever inte ha erfarenhet av är det flera som kommenterar. Några av de medverkande upplever att de inte fått tillräckligt med kunskaper i utbildningen. En medverkande skriver:

“Vi har fått så mycket kunskap i utbildningen men den har enligt mig varit ganska snett fördelat med mycket mer teoretiskt än att faktisk på testa. VFU-n i årskurs fyra blev en "verklighets-smäll i ansiktet" för många och det hade inte behövt vara så om utbildningen hade vägt lite mer fokus vid det praktiska. Det har också gjort att jag kan känna mig

orolig för att göra fel nu när jag kommer ut, eftersom jag lärt mig så mycket som man INTE ska göra. Trots det är jag övertygad om att jag kommer ha ett fantastiskt kul, lärorikt och ibland kämpigt yrkesliv. Men jag är taggad!”

Många av de medverkande känner en oro över att komma ut i arbetslivet eftersom de inte är trygga i lärarrollen ännu, men trots det är de även “taggade”.

4.3.1 Studenternas tankar kring att arbeta med yngre åldrar

Av alla fritextsvar i enkäten ser man ett genomgående tema kring synen på yngre barns musicerande. Majoriteten av de medverkande har en positiv syn när det kommer till att arbeta med äldre åldrar, men de yngre har de inte särskilt mycket erfarenhet av. De flesta anser att det är mer givande att arbeta med ungdomar och vuxna då “de har valt att spela musik” till skillnad från de yngre som “måste ha ämnet i skolan”. En medverkande skriver att hen “vill arbeta med äldre människor eftersom de får spela musik efter egen vilja. Inte för att det är ett ämne som alla måste ha”. Majoriteten skriver också att det är högre nivå på äldre till skillnad från barn, därför är det mer utmanande och passande för dem som pedagoger att arbeta med äldre elever, eftersom det kräver djup ämneskunskap. En medverkande skriver:

“Jag valde äldre åldrar att helst jobba med för att jag kan diskutera deras kunskap och musicerande på en högre nivå. När de fått ett eget genuint intresse och har egna ideér om hur vilka mål de vill sträva efter, och hur de ska nå dem känner jag att jag kan göra störst nytta.”

Några få har en positiv syn på att arbeta med yngre åldrar. De skriver främst att de är en mer lekfull typ av pedagogik och att de känns givande att få introducera musik för barn som inte kan något om det. En medverkande skriver att “barn har förmågor och en sinnesskärpa som vi vuxna har glömt att vi någonsin hade” medan en annan beskriver arbete med barn som att “presentera musik för en ovetande” och att det känns kul.

4.3.2 Vad är viktigt att ge elever och vad behöver barn lära sig?

Under avsnitt 8 i enkäten ställdes frågorna *vad tycker du är viktigast för ett barn att lära sig i musik* och *vad anser du är det viktigaste du kan ge till dina framtida elever som musiklärare*. En sammanställning av specifika ord och meningar som upprepas visas i *figur: 4* och *figur: 5*. Det som är gemensamt för svaren på frågorna var att flest ansåg att *spelglädje* var det viktigaste att ge både yngre barn och framtida elever. Dock ser man också skillnader. Vad gällande de yngre barnen (Figur: 4) svarade majoriteten av de medverkande att det viktigaste var att barn får spela tillsammans med andra, skapa musik, uttrycka sig musikaliskt, få lära sig om puls, få grundläggande kunskap kring musik och förstå att allt går att lära sig med övning. På frågan angående framtida elever (se figur: 5) svarade majoriteten att det viktigaste var att ge eleverna; gott självförtroende, kunskap inom musik, motivation, inspiration, trygghet, lust att spela, en gemenskap och musikaliska upplevelser.

Figur: 4, Sammanfattning av ord och meningar på frågan; *vad tycker du är viktigast för ett barn att lära sig i musik*.

Figur: 5, Sammanfattning av ord och meningar på frågan; *Vad anser du är det viktigaste du kan ge till dina framtida elever som musiklärare?*

Skillnaden på svaren ligger främst i att ord som kunskap, motivation och inspiration endast nämns på frågan gällande vad de medverkande ska ge sina framtida elever och inte vad de anser yngre barn ska lära sig. För de yngre barnen svarar en medverkande att det viktigaste är att barn lär sig “grundläggande känsla av puls, grundläggande gehör”. Medan en annan tycker, som majoriteten, att det är viktigaste för barn att lära sig i musik är att “få spela för att det är roligt och att spela tillsammans med andra”. En medverkande skriver:

“få dom att förstå (och hålla med om) hur fantastiskt musik verkligen är och hur mycket det påverkar oss och att se hur mycket ett instrument kan ge, genom att visa glädje, sorg, tröst & att spela tillsammans...så mycket känslor man kan uppleva och skapa. Äsch, jag vet inte riktigt... Musik är livet, helt enkelt!”

Det är fler av de medverkande som svarar ungefär samma rörande barnen, att de är viktigt att de får uppleva musikalisk spelglädje genom lek. Få men några medverkande nämner också mer specifika ämnen som puls, gehör, tonalitet, ackord, teori och instrumentkännedom.

4.3.3 Studenternas tankar kring arbetsplats för bra pedagoger

Under avsnitt 8 i enkäten fick de medverkande svara på frågan *Var tycker du det är viktigast att riktigt bra pedagoger arbetar? Är det med småbarn, barn, tonåringar eller vuxna?*. Det var ingen som svarade enbart äldre åldrar, gymnasium, kulturskola eller folkhögskola. Majoriteten svarade att de bästa pedagogerna bör arbeta med alla åldrar men att det är viktigt att bra grunder för musik läggs tidigt hos elever. Här kommer några citat som övergripande representerar de medverkandes svar:

“I alla åldrar såklart! Bra pedagoger behövs överallt men självklart läggs grunden redan i de lägre åldrarna. Jag tror att det behöva pedagoger med olika kompetenser i olika åldrar. En gymnasieelev behöver en annan typ av pedagog än en sjuåring.”

“De behövs ju överallt. Men för ett litet barn kan ju en bra musiklejare vara helt avgörande för om barnet kommer syssla med musik eller inte som äldre.”

“Jag upplever en brist på bra pedagoger i de lägre åldrarna. Många äldre som har berättelser om att deras lärare helt och hållet brände dem på musikämnet. Jag tror att det gynnar samhället om alla växer upp med en bra grundläggande utbildning i musik.”

En annan medverkande skrev:

”Jag tycker att det är viktigt att det finns bra pedagoger som brinner för att undervisa i alla åldrar. Finns en risk att de "bra pedagogerna" söker sig till de äldre åldrarna - hade behövs fler som brinner för att undervisa i de lägre åldrarna. Det är minst lika viktigt med bra pedagoger där.”

Det man tydligt kan utläsa från de medverkandes svar är att de behövs duktiga pedagoger i allt men det är brist på bra pedagoger för de lägre åldrarna, därför behövs de mest där.

4.4 Tidigare lärarerfarenheter före utbildning

Efter de inledande frågorna fick de medverkande svara på vilka tidigare arbetserfarenheter de haft som musiklärare. Då fanns det redan utvalda alternativ, men det fanns även möjlighet att skriva till något som inte fanns.

I *figur:1* redovisas de totala erfarenheterna från de medverkande. Av 35 som svarade var det 7 stycken som inte hade några tidigare erfarenheter. Därav är det totalt 62 erfarenheter (med övriga punkter inräknade) från 28 medverkande.

Tabell 4. Enkätstudiens medverkandes tidigare arbetserfarenheter, för- och grundskola åk F-6.

Total antal medverkade	Ingen erfarenhet	Förskola	Lågstadiet (åk 1-3)	Mellanstadiet (åk 4-6)
35 (100%)	7 (20%)	3 (9%)	4 (11%)	5 (14%)

Tabell 5. Medverkandes tidigare arbetserfarenheter, åk 7-9, gymnasium, kulturskola och folkhögskola.

Total antal medverkande	Högstadiet (åk 7-9)	Gymnasium	Kulturskola	Folkhögskola
35 (100%)	7 (20%)	9 (26%)	20 (57%)	3 (9%)

Det som tydligt visas i resultatet är att flest har erfarenhet av att arbeta på kulturskola (se tabell 4), 20 (57%) av de 35 medverkande har erfarenhet av det. Efter kulturskola är det 9 (26%) av 28 som arbetat på gymnasiet, 7 (25%) av 28 som arbetat med åk 7-9, 5 (18%) av 28 har arbetat både med åk 4-6 (se tabell 4) och har privatundervisning. Efter det är det 4 (14%) av 28 som arbetat med åk 1-3 och till sist är det 3 (10%) av 28 som har erfarenhet av förskola, studieförbund, folkhögskola och musikläger. Av skolformerna är det alltså de lägre åldrarna (förskola samt åk 1-3) och de högre åldrarna (folkhögskola) som studenterna har minst erfarenhet av. För att få en mer ingående bild av tidigare arbetserfarenheter analyserades även olikheter mellan könen.

På de totala antalet erfarenheter har både kvinnor (80%) och män (79%) ungefär samma mängd tidigare arbetserfarenheter. Analyseras endast val tillhörande skolformer (förskola, grundskola, gymnasium, kulturskola och folkhögskola) har kvinnor lite fler erfarenheter än män, det skiljer 8%. *Tabell 5 och 6* visar att de enda med tidigare erfarenhet av förskola är kvinnor (20%) och av folkhögskola är det bara män (16%).

Resultatet visar att kvinnor, till skillnad från män, har något mer erfarenhet av att jobba med yngre barn och män något mer erfarenhet av äldre ungdomar/vuxna (högstadiet, gymnasium och folkhögskola). Men skillnaderna är väldigt små då det endast skiljer 1-3 medverkande på svaren.

Tabell 5. De medverkandes tidigare erfarenheter på grundskolan F-6, sorterat efter kön

Kön	Total	Ingen erfarenhet	Förskola	Lågstadiet (åk 1-3)	Mellanstadiet (åk 4-6)
Kvinnor	15 (100%)	3 (20%)	3 (20%)	3 (20%)	3 (20%)
Män	19 (100%)	4 (21%)	-	1 (5%)	1 (5%)

Tabell 6. De medverkandes tidigare erfarenheter på högstadiet, gymnasium, kulturskola och folkhögskola, sorterat efter kön

Kön	Total	Högstadiet (åk 7-9)	Gymnasium	Kulturskola	Folkhögskola
Kvinnor	15 (100%)	3 (20%)	4 (27%)	9 (60%)	-
Män	19 (100%)	3 (16%)	5 (26%)	10 (53%)	3 (16%)

4.5 Medverkandes tankar kring utbildningens VFU

Avsnitt 7 i enkäten var inriktad mot de medverkandes upplevelser av praktiken de fått under studietiden. De medverkande fick först en fråga om vilken praktik som kändes mest givande, sedan fick de medverkande svara på vilken som var minst givande. Alla praktikplatser hamnade under båda kategorier, alltså mest och minst givande, förutom de båda praktikerna i årskurs 5.

4.5.1 Mest givande VFU

Enkätsvaren rörande vilken praktik som var mest givande gav blandat resultat men med majoriteten 23 av 35 som svarat att gymnasie-praktiken på 6 veckor i åk 5 var mest givande. Det var 8 av 35 som svarade praktiken på grundskolan i åk 4 (4 veckor), 3 av 35 svarade den kontinuerliga kulturskole-praktiken i årskurs 2 och en valde önske-praktiken i årskurs 5 (2 veckor). Ifall studenterna inte valde att vara på folkhögskola under önske-VFU:n har de inte fått praktik på den typen av arbetsplats.

Det som gjorde att majoriteten valde gymnasium-praktiken var att den var längst och många skrev att de fick testa att vara lärare på den inriktning de valt utbildning mot. En medverkande skriver att det var mycket “undervisning inom det högskoleprogram jag valt, alltså gymnasie”. De flesta kände att det var först under denna praktik de förstod hur lärarrollen var och de fick en kontinuitet som gjorde det lättare att se processen för eleverna. En medverkande skriver:

“Gymnasiepraktiken gav mig mest dels eftersom den var längst (6 veckor) vilket gjorde att jag kunde få lite kontinuitet i undervisningen, dels eftersom jag helst vill jobba på gymnasiet och därför var som mest motiverad och tyckte att det var roligast.”

De var några medverkande som också tyckte att lärarna och eleverna var inspirerande och bidrog till känslan av att vara en bra lärare.

Till skillnad från gymnasie VFU:n var det inte tryggheten av att landa i lärarrollen som var avgörande för dem som valt grundskolan. De medverkande kände tvärtom att det var här de blev utmanade som pedagoger vilket gav en bra erfarenhet i ledarrollen. En medverkande skriver att hen blev “ifrågasatt i min ledare roll vilket var mycket utvecklande”. En annan skriver:

“Jag fick här utmanas i att undervisa i grupp och ha en tydlig röd tråd i lektionerna för att inte tappa eleverna på vägen. Det var också givande att planera moment som skulle göra det förståeligt för elever med väldigt olika bakgrund inom musik. Jag var ensam på den praktiken så jag fick undervisa otroligt mycket själv och det kändes verklighetstroget. Jag hann också träffa klasser flera gånger och göra en planering som sträckte sig över flera lektioner.”

Det verkar vara just den varierade undervisningen i samklang med den pedagogiska utmaningen som gör att de åtta medverkande valde grundskolepraktiken.

Det avgörande för de som valde kulturskolan och önske-VFU:n var att de fick testa på lärarrollen i det dem brinner mest för. De som valde kulturskolan skriver att det var just kontinuiteten som var bra, att de fick se eleverna utvecklas över en längre tid och planera fler lektioner.

4.5.2 Minst givande VFU

Enkätsvaren visade att det var den första VFU:n de medverkande hade i årskurs 1 som var minst givande. Det var 16 av 35 som valde gymnasiepraktiken på 2 veckor, tätt efter kom lågstadiepraktiken, som var under tre dagar, med 12 av 35 medverkande. Det var också 3 av 35 som valde grundskole-VFU:n i årskurs fyra. Kulturskole-VFU:n var det 2 av 35 som valde och samma antal tyckte att alla praktikperioderna var givande.

Den största anledningen till att flest valde praktiken i årskurs 1 var att de medverkande kände att de var mest oerfarna, hade dåligt självförtroende och inte vågade ta initiativ till att leda. En medverkande skriver:

“Det var spännande att vara ute på den här första praktiken på gymnasiet men jag minns att jag nog inte förstod så mycket av den eftersom jag var så färsk då. Jag kände nog att jag inte hade så mycket på benen sen innan så det var svårt att reflektera över undervisningen när jag inte hade så mycket annat att jämföra med.”

Några medverkande tyckte att de fick möjlighet att undervisa för lite och att det var för mycket auskultation under den praktiken. Tittar man på vad de medverkande säger angående lågstadie-VFU:n är det samma sak där. En medverkande skriver att “det var så kort period så man hann inte riktigt få en bild av hur det skulle vara i framtiden” och en annan att “jag lärde mig massa men minns inget nu eftersom det inte var tillräckligt med tid”. En medverkande skriver:

“Jag kände att jag inte hann testa så många olika moment. Det vi i gruppen hade planerat fick vi, i och för sig, testa flera gånger och förbättra. Det hade gett mer om vi hade testat flera olika sorters lektioner med eleverna.”

Några av de medverkande som valde lågstadiet som minst givande skriver att det helt enkelt inte är intresserade och såg praktiken som “bara något som skulle göras”. Något som flera också skriver är att det var en för stor grupp som skulle leda samtidigt. En medverkande skriver “vi var 4 pers som gjorde allt ihop och den var kort”.

De tre medverkande som valde grundskolan som den minst givande praktiken tyckte att det var för stökig miljö och hann aldrig landa i lärarrollen. Den ena som valde kulturskolan bara tog ett alternativ men den andra upplevde att hen inte hade tid att planera lektionerna och därför gav den minst.

4.6 Läraridentitet

Här redovisas de medverkandes tankar kring sin läraridentitet. Först visas resultat från fritextsvar gällande deras tankar kring att vara musiker och/eller musiklärare. Sedan visas resultat från analys mellan könen på frågor rörande musikläraridentitet både före och efter utbildningen.

4.6.1 Studenternas identitet musiker - musiklärare

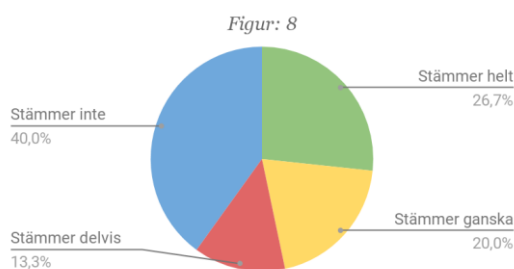
I början av enkäten fick de medverkande svara med fritext på frågan *Hur skulle ditt drömjobb se ut?*. Svaren har kategoriserats och analyserats efter orden; musiklärare, musiker och annat (som innebär övriga jobb som föreslagits). Det som gav flest antal svar var att arbeta som *musiklärare*, 11 hade skrivit det som sitt drömjobb. Efter det kom kombinationen *musiklärare*, *musiker* och *annat*, det var 7 medverkande som skrivit det. Sedan var det 6 medverkande som skrev kombinationen *musiklärare* och *musiker*, 5 medverkande som valt *musiklärare* och *annat*, 2 skrev att de ville arbeta med enbart *annat* samt 1 medverkande ville enbart arbeta som *musiker*. Det var 3 som inte visste vad deras drömjobb var. Resultatet visar att flest av de medverkande kände sig som enbart musiklärare, därefter var det musiklärare i kombination med musiker och annat arbete samt att kombinera musiker med att arbeta som musiklärare som lockade. Tittar man dock på antal svar är det 11 (31%) som valt enbart musiklärare och 21 (60%) som valt att kombinera musiklärarjobb med annat. Det är 29% som skiljer sig mellan dem. Räknar man bort de som inte visste vad de ville bli och tittar på hur många som valt enbart musiklärare eller musiker kombinerat med annat så var det 16 stycken (50%) som valde det alternativet. Tittar man på de som valt musiker kombinerat med annat var det 14 stycken (44%). De är nästan hälften var som svarat antingen endast musiklärare i kombination med annat eller musiker.

Under avsnitt 4 i enkäten (se bilaga 1) fick de medverkande svara på ett antal påståenden och välja hurvida de stämmer med dem själva eller inte. De fick fyra alternativ vid varje påstående; *stämmer inte alls*, *stämmer delvis*, *stämmer ganska bra* och *stämmer helt*. Deras gemensamma svar analyserades både i total men också mellan könen. Störst resultat gav analysen av följande frågor:

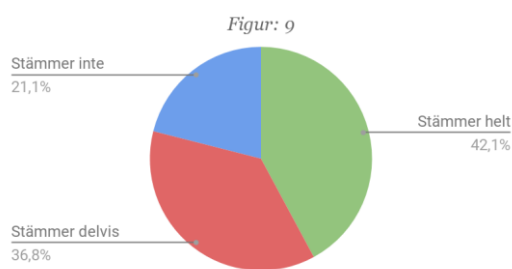
- *Jag brinner för läraryrket och därför vill jag bli lärare,*
- *När jag började på musiklärarutbildningen var jag inte helt säker på att jag ville bli musiklärare,*
- *Jag vill i framtiden kombinera musiklärarjobb med att frilansa som musiker.*
- *brinner för musiken och därför vill jag bli musiklärare*

På frågan *Jag var inte helt säker på att jag ville bli musiklärare när jag började utbildningen* blev resultatet följande.

Kvinnor

Män

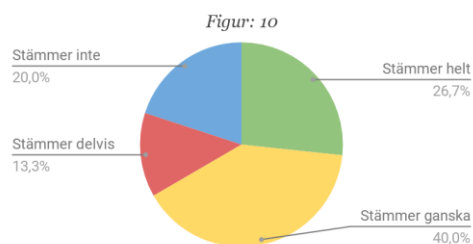

Figur: 8, kvinnors svar angående musikläraridentitet Figur: 9, mäns svar angående musikläraridentitet

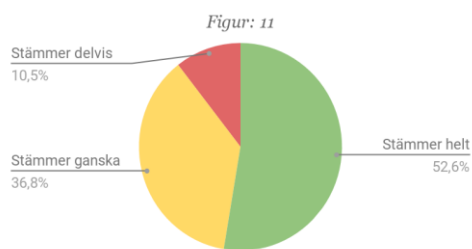
Kvinnor (se figur 8) var mer säkra på att de skulle bli musiklärare när de påbörjade utbildningen till skillnad från männen (se figur 9). Det är 42,1% av männen som tycker att påståendet *stämmer helt* medan det endast är 26,7% av kvinnorna som håller med. Det är 40% av kvinnorna till skillnad från 21,1% av männen som anser att påståendet inte stämmer.

På frågan *jag vill i framtiden kombinera musiklärarjobb med att frilansa som musiker* svarade de medverkande följande.

Kvinnor

Män

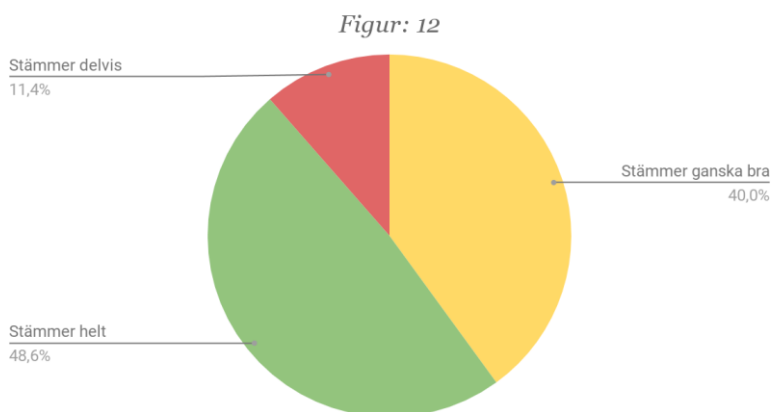

Figur: 10, kvinnors svar; kombinera musiker och lärare Figur: 11, mäns svar; kombinera musiker/lärare

I det här påståendet kan man tydligt avläsa att könen skiljer sig åt. Det tydligaste exemplet är att 20% av kvinnorna (se figur 10) har svarat *stämmer inte* och 0% av männen (se figur 11). Tittar man enbart på "*stämmer helt*" har 27% av kvinnorna och 53% av männen valt det alternativet, det är en skillnad på 26%. Det visar att männen hellre vill kombinera musikerlärarjobb med att arbeta som musiker.

På frågan *jag brinner för att spela musik och därför vill jag bli musiklärare* svarade de medverkande följande.

Alla medverkande

Figur: 12, Alla medverkandes svar på; *brinner för musiken och därför vill jag bli musiklärare*

Det är tydligt att de flesta medverkande brinner för att spela musik och att det var därför det ville bli musiklärare. Det är ingen som har valt alternativet *stämmer inte alls* och ungefär hälften (49%) tycker att påståendet stämmer in på dem. Räknar man ihop de två högre alternativen *stämmer helt* och *stämmer ganska bra* är de tillsammans 89%, vilket tyder på att de flesta håller med påståendet.

5. Diskussion

I följande kapitel diskuteras den data som presenterats i förhållande till den tidigare forskningen som presenterats i tidigare kapitel. I slutet av kapitlet presenteras en slutsats samt förslag till fortsatt forskning om studiens ämne.

5.1 Val av arbetsplats och åldersinriktning

Det man tydligt kan se är att studenterna helst vill arbeta på gymnasiet då alla har valt det alternativet under frågan vilken framtida arbetsplats de vill ha. På frågan om vilka åldrar de kan tänka sig att arbeta med var det stora skillnader mellan småbarn (20%), barn (37%) och vuxna (83%). När de sedan endast fick välja en ålder de ville arbeta med var det 29% som svarade vuxna samt endast 4% på barn och det var ingen som ville arbeta med småbarn. På frågan angående vilka åldrar studenterna inte vill arbeta med var det även där småbarn (45%) som fick flest svar, barn fick (26%) och ingen hade valt att de inte ville arbeta med vuxna (0%). Studenterna verkar därför vara intresserade av att arbeta med äldre åldrar och framförallt vuxna. Jag undrar därför vilka faktorer som bidrar till att studenterna helst vill arbeta med äldre elever.

5.2 Tidigare erfarenheter

De flesta av studenterna hade tidigare erfarenhet av att arbeta på kulturskola, de var lite mer än hälften som hade erfarenhet av det. Ungefär en fjärdedel hade tidigare erfarenhet av gymnasiet och årskurs 7-9 på grundskolan. Minst antal studenter hade erfarenhet av de lägsta åldrarna (Förskola) och de högsta åldrarna (folkhögskola) då båda var 9%, lågstadiet kom tätt efter med 11%. Det jag finner intressant är att de alternativ som studenterna hade minst tidigare erfarenhet av skiljer sig från vilka åldrar de i framtiden ville arbeta med. Studenterna är mer intresserade av att arbeta med äldre åldrar och framförallt vuxna trots dåligt med tidigare erfarenhet av det. Tydligt blir det där hela 97% av de medverkande ville arbeta på folkhögskola och endast 37% väljer lågstadiet. Studenterna ville hellre arbeta på folkhögskola än i lågstadiet trots samma brist på tidigare erfarenheter. Collins (2014) skriver om kunskaper i musikämnet för lärarstudenter på grundskolan och 4 faktorer som ger studenterna en negativ syn på musikämnet. En utav dessa faktorer är dåliga tidigare erfarenheter. Eftersom studenternas tidigare erfarenheter av lågstadiet och folkhögskola är näst intill

obefintliga är det någonting annat som påverkar att de inte vill arbeta på lågstadium men väljer folkhögskola.

5.3 Praktik

Ser man till VFU-perioderna så har studenterna aldrig haft någon period på folkhögskola, om de inte valde det som önske-VFU, dock har alla erfärit en kortare tid på lågstadiet. Resultatet visar att de praktikperioder som gav studenterna minst var den första gymnasie-VFU:n och lågstadiepraktiken. Många av studenterna tyckte att lågstadiepraktiken var för kort, de var i grupper om 4 som skulle undervisa stora grupper barn och de hann inte riktigt landa i tanken av hur det arbetet skulle se ut i framtiden. Tittar man återigen på Collins (2014) första faktor, som påverkar lärarstudenters syn på musikämnet negativt, kan det vara just dåliga erfarenheter av lågstadiepraktikens utformning som påverkar studenternas ovilja att arbeta med barn. Tittar man på folkhögskola så kan de inte ha påverkats vare sig positivt eller negativt eftersom de inte har erfarenheter av att vara lärare där. Det kan i sig vara en bidragande faktor som gör att studenterna riktar sig mot att arbeta med vuxna, de har inga negativa erfarenheter eftersom de inte har någon erfarenhet alls.

Collins (2014) skriver att om lärarstudenter har en dålig syn på musikämnet innan och efter sin utbildning påverkar det studenternas självförtroende och de finner inte ämnet lika viktigt. Trots att Collins (2014) syftar till lärarstudenter och deras syn på musikämnet, kan resonemanget kopplas till studenternas syn på sitt framtida yrke. Collins (2014) skriver att den andra påverkande faktorn är just brist på självförtroende. Det skulle kunna vara så att studenterna har dåligt självförtroende när det kommer till att leda yngre barn, del på grund av dåliga erfarenheter från praktiken. Men också för att de inte fått mer än en chans att leda dem.

Tittar man istället på vilken praktik de flesta studenter såg som mest givande är det gymnasie-VFU:n i årskurs 5. Den största anledningen var att de då fick ha en längre period, vilket gav dem trygghet som i sin tur gjorde att de kände sig bekväma i lärarrollen under den praktiken. Tittar man dock återigen på de praktikperioder studenterna fann minst givande var det, som jag skrev tidigare, inte bara lågstadiepraktiken utan också gymnasiepraktiken i årskurs 1. Studenterna tyckte alltså mest respektive minst om de olika gymnasiepraktikerna. Studenterna skriver uttryckligen att de hade dåligt självförtroende i lärarrollen på den första gymnasiepraktiken när de inte

hade särskilt mycket erfarenhet av att vara lärare. Medan de sedan tycker att den längre gymnasiepraktiken i årskurs 5 var mer givande. Som tidigare skrivet var just dåligt självförtroende en utav Collins (2014) 4 faktorer. Kan det vara så att deras självförtroende har blivit större på grund av att de redan haft erfarenhet av gymnasiet tidigt i utbildningen och därför blev det per automatik lättare på den andra praktiken med samma ålder? Studenterna kanske hade fått samma utveckling vad gäller att arbeta med yngre barn ifall de fått en chans till att landa i lärarrollen med ytterligare en praktikperiod.

Collins (2014) skriver att den 3:e faktorn som påverkar studenters syn på ämnet är brist på musikalisk kompetens och den 4:e faktorn är tidsbrist i utbildningen att utveckla de tre första faktorerna. Översätter man det till lärarkompetens för yngre åldrar så skriver studenterna uttryckligen i resultatet att de inte har erfarenhet eller vet hur man är lärare för yngre barn eftersom de går en gymnasialt inriktad utbildning. De har inte heller fått lika mycket tid i utbildningen att vare sig lära sig om eller praktisera lärarrollen på yngre åldrar. Vilket inte är konstigt, då utbildningen är riktad mot gymnasiet. Det får mig att fundera på ifall det fanns några andra alternativ av utbildning för dem.

5.4 Utbildning och identitet

Ett återkommande tema i studenternas fritextsvar är att de valt utbildning riktad mot gymnasiet och därför vill de helst arbeta där, trots att de med sin utbildning kan arbeta med de yngre åldrarna också. Tittar man på studenternas svar rörande frågan *jag var inte helt säker på att jag ville bli musiklärare när jag började utbildningen* visar det att dem inte alls var särskilt säkra före utbildningen på att de ville bli lärare. Männerna var mindre säkra än kvinnorna, men det var mindre än hälften av dem båda som visste att de ville bli lärare innan utbildningen. Det skulle därför kunna vara så att utbildningen format dem till att intressera sig för läraryrket och eftersom de går en gymnasieinriktad utbildning påverkar kanske det deras val av framtida arbetsplats. En annan bidragande faktor till att de inte var helt säkra på att de ville arbeta som lärare kan vara att många identifierar sig som musiker. På påståendet *jag vill i framtiden kombinera musiklärarjobb med att frilansa som musiker* visar att majoriteten av studenterna, särskilt män, vill vara både musiker och musiklärare. Kanske är det en bidragande faktor till att studenterna hellre vill arbeta med äldre ungdomar också, eftersom de har

ett ämnesdjup sen tidigare vilket sliter dem mellan musikerrollen och lärarrollen. Bouji (2007) upptäckte att informanterna i hans studie kände sig osäkra och oroade sig över vad lärare och medstudenter tyckte om deras förmågor och förkunskaper vid utbildningens start. Kanske har även det påverkat studenterna i min studie, att de vill identifiera sig som musiker eftersom de påverkats av varandra och vill att andra ska tycka att de är bra på sitt instrument. Vilket i sin tur gör att de dras till att arbeta med ungdomar och vuxna för att det finns en syn på att musiken ska föras vidare från musiker till musiker som Bouji (2007) skriver. Ser man till vad samhället har för syn på vad som krävs av lärare för de olika åldrarna kan även det vara en bidragande faktor till att studenterna valt att utbilda sig mot de äldre åldrarna.

5.5 Lärarutbildning

Efter Regeringens (2009/10:89) proposition och förändring av lärarutbildningar i Sverige ser man att studenterna hade flera val att utbilda sig till musiklärare innan de påbörjade sin utbildning. De kunde välja att utbilda sig som fritidspedagog, grundskolans årskurs 4-6 eller gymnasielärare (antagning.se, 2019), och de hade även möjlighet att utbilda sig med inriktning mot årskurs 7-9. Regeringens (2009/10:89) proposition ger alternativet att om studenterna endast ville bli musiklärare på lågstadiet hade de kunnat välja att antingen utbilda sig till fritidspedagog eller grundskolans årskurs 4-6. Dock har det möjlighet att arbeta på lågstadiet med den utbildning de har nu också (Regeringens proposition, 2009/10:89, 2009). Kan det ha varit så att studenternas val av utbildning riktad mot gymnasiet påverkades av att den just skulle ge flest valmöjligheter till arbetsplats senare, eftersom de flesta inte ens var säkra på att de ville bli lärare när de sökte till utbildningen. Eller kan det vara andra faktorer som påverkar deras val av utbildning från första början?

Tittar man på de olika utbildningarna ser man att de skiljer sig i hur omfattande studierna är. För att bli musiklärare för de yngre åldrarna skriver Regeringen (2009/10:89) i sin proposition att lärare behöver få ämnesbredd och studenter får därför läsa kurser i ett flertal ämnen. Hade studenterna valt att utbilda sig till grundlärare hade de fått en kurs om musik på 30 hp tillsammans med flertalet andra ämnen. Eftersom studenterna tydligt höll med påståendet (89%) *jag brinner för att spela musik och därför vill jag bli musiklärare* i enkätstudien visar det på att musiken har en avgörande roll till varför de utbildar sig till musiklärare. Därför kan det vara just omfattningen av

musikstudierna som är en bidragande faktor till att de valde den utbildning de går just nu. Deras nuvarande utbildning ger dem fördjupade kunskaper i det ämnet de brinner för mest, vilket är musik, som innebär att utbildningen riktad mot lågstadiet hade gett dem för lite musik. I ämnesläroarutbildningen har studenterna 120 hp i musikämnet samt 90 hp till ytterligare fördjupningar i musikämnet, om de inte väljer ett annat ämne för de poängen (Regeringens proposition, 2009/10:89, 2009). Om musiken i sig är en bidragande faktor till att studenterna från början vill bli musklärare är det inte konstigt att de hellre väljer att gå en utbildning som erbjuder 210 hp i musikämnet istället för enbart 30 hp. En bidragande faktor som också kan ha påverkat studenternas val av utbildning skulle kunna vara behörigheten den ger mot arbete inom alla skolformer, alltså fler yrkesval. Regeringen (2009/10:89) ändrade utbildningarna så att ju äldre åldrar man utbildade sig mot, desto fler arbetsmöjligheter gav det inom de praktiska ämnena. Mina tankar då är att varför skulle studenter välja att utbilda sig mot lägre åldrar när det finns möjlighet att välja en utbildning som ger behörighet att arbeta med alla åldrar? Att få fler yrkesval av en utbildning anser jag vara mer attraktivt än något annat.

5.5.1 Förkunskapskrav till muskläroarutbildningar

Ytterligare en bidragande faktor till att studenterna valt sin utbildning skulle kunna vara kraven på förkunskaper. För att bli antagen till ämnesläroarutbildningen vid en musikhögskola krävs goda förkunskaper eftersom de först hålls två inträdesprov och därefter görs ett urval av bland de godkända eftersom det är hög konkurrens (Musikhögskolan i Malmö, 2019). Eftersom alla studenter i den här studien kom in på muskläroarutbildningen hade de goda förkunskaper i ämnet och fick godkänt på antagningsproven. Studenternas förkunskaper i ämnet kan också vara en bidragande faktor till varför de valt att studera på musikhögskola och den enda muskläroarutbildning som erbjuds där.

För att utbilda sig till muskläroare mot de lägre åldrarna krävs inga tidigare förkunskaper inom musikämnet. Stockholms Universitet (2019) skriver att det inte finns något krav på att man kan spela ett instrument, men att det samtidigt kan vara bra att kunna detta eftersom man inte hinner lära sig att spela under kursen. För studenterna kan jag tänka att detta låter mindre attraktivt eftersom de förmodligen var bra på fler än ett instrument redan innan de sökte sig till en utbildning som muskläroare. Illeris (2001)

skriver att universitetsutbildning uppfattas som det ställe dit människor vänder sig för att arbeta målinriktat och få nya kunskaper i ett ämne som intresserar dem. Om studenternas mål därför är baserade på musik kommer de att vända sig mot den utbildning som ger dem mest kunskaper. Så bristen på musiklärare på lågstadiet (Skolverket, 2018) kanske inte ligger i att studenterna hellre söker sig mot gymnasieutbildningen, utan problemet kan ligga i synen på utbildningar överlag, vilket påverkar studenternas val av utbildning.

5.6 Synen på inläring hos yngre och äldre

Ytterligare en faktor som kan ha påverkat studenternas val till att utbilda sig mot arbete mot de högre åldrarna kan bero på att de påverkas av samhällets syn på yngre barns lärande. Om man ser till vad Regeringen (2009) anser om att yngre barn behöver ha lärare med ämnesbredd snarare än fördjupade ämneskunskaper, så går deras resonemang i linje med synen på utbildning från så långt bak i tiden som 1800-talet. Carlgren och Marton (2000) skriver att lärarutbildningar till folkskolan då innehöll enbart seminarier om de ämnen som skulle undervisas till eleverna i skolan, fördjupade ämneskunskaper var alltså inte nödvändiga. Trots att utbildningar riktade mot de äldre åldrarna har utvecklats så lever alltså samma syn kvar för de lägre åldrarna om man läser i Regeringens (2009) proposition, vilket skrevs för endast 10 år sedan. Forskning på barns lärande visar att barn är kompetenta och har stort intresse av att lära sig nya saker, de kan snabbt bli experter på ett ämne bara de får bygga sina kunskaper av fördjupad ämneskunskap (Cullen & Hedges, 2005). Varkøy & Söderman (2013) skriver också att djupare tankar kring hur lärande går till och vad kunskap är ofta glöms bort när det kommer till utbildning, då utbildning mer ses som en investering där människor och deras kunskaper ger ekonomisk framgång i samhället. Det kan vara det som påverkar Regeringens (2009) syn på elevers kunskapsutveckling:

“Olika skolformer, verksamheter, årskurser och ämnen ställer olika krav på kompetens hos lärarna. Ju äldre eleverna blir och ju längre eleverna har kommit i sin kunskapsutveckling, desto större blir behovet av lärare med fördjupade ämneskunskaper. För att kunna möta dessa krav bedömer regeringen att lärare i grundskolans årskurs 7–9 och lärare i gymnasieskolan bör ges en smalare och djupare

ämneskompetens jämfört med grundlärarna.” (Regeringen, 2009, s.24).

Det Regeringen (2009) menar är att de äldre eleverna behöver mer kompetenta lärare som har fördjupade kunskaper i ett eller flera ämnen. Betyder det då att Regeringen (2009) menar att de yngre barnen inte behöver kompetenta lärare för att de inte har kommit långt i sin kunskapsutveckling? Att lärarna för de små barnen inte behöver kunna mer än just det barnen ska få kunskap om i de olika ämnena? Eller menar Regeringen (2009) att yngre elever inte har ett intresse av att diskutera ämnen på en “högre nivå” eller på ett fördjupat sätt?

Forskning kring barns inläring pekar nämligen på att det kan vara tvärt om. Cullen & Hedges (2005) skriver att leken är viktigt när det kommer till barnens inlärningsprocess och att lärare med breda och djupa ämneskunskaper har lättare att forma undervisningen efter barnets behov, vilket i sin tur leder till fördjupade kunskaper hos barnet. Har lärare djupa ämneskunskaper kan de ge meningsfulla svar på spontana frågor som kan uppstå i leken, hur svår frågan än är (Cullen & Hedges, 2005).

Ser man till vad studenterna skriver angående skillnader mellan inläring beträffande yngre och äldre går det i linje med regeringens resonemang. Studenterna har uppfattningen av att det är mer givande att arbeta med äldre för att de har kommit längre i utvecklingen så att de själva valt att spela musik till skillnad från de yngre som måste ha ämnet i skolan. Studenterna skriver också att det är högre nivå på äldre elever och passar därför dem som lärare bättre, eftersom de får fördjupade ämneskunskaper i sin utbildning. En student skriver uttryckligen att hen vill arbeta med äldre för att “jag då kan diskutera deras kunskap och musicerande på en högre nivå”. Forskning visar att en lärares ämneskompetens spelar stor roll beträffande hur elever lär sig i skolämnen. Till skillnad från det studenterna och Regeringen anser om att det passar bättre med ämnesfördjupande lärare åt äldre åldrar eftersom de är på en högre nivå har Metzler & Woessmann (2012) analys om ämneskompetens visat ett annat resultat. Metzler & Woessmann (2012) hävdar att forskning visar att lärarens egna fördjupade ämneskunskaper påverkar elevernas prestationer på prov positivt.

Studenternas tankar får mig att fundera på ifall det är samhällets syn på barn och barns musicerande som påverkar dessa åsikter eller om det är utformningen av utbildningen i sig som påverkat. De få studenter som är positiva gentemot yngre barn skriver bland annat att “barn har förmågor och en sinnesskärpa som vi vuxna har glömt

att vi någonsin hade”, vilken tidigare forskning visat stämmer. Har studenterna fått en inblick i forskning rörande barns inläring i utbildningen eller är utbildningen bara utformad utifrån att studenterna ska bli inriktade mot gymnasiet och äldre åldrar?

5.8 Studenternas utbildning

Eftersom forskning på musiker tydligt visar att musikutbildning har positiva effekter på hjärnans utveckling vad gäller hur snabbt information bearbetas och hur bra minne lagras (Collins, 2014) borde studenterna ha fått ta del av detta i sin utbildning. Undersökningen som Jaschke, Horning & Schreder (2018) gjorde på elever från grundskolor visar att strukturerade musiklektionen påverkar elevernas skolprestationer och ger dem bättre förutsättningar i språk, planering av studier och får bättre självkontroll.

Det jag finner mest intressant i resultatet är att studenterna hellre vill arbeta med de äldre åldrarna. Men på frågan om var de bästa pedagogerna bör arbeta svarar majoriteten att det är med de lägre åldrarna och på grundskolan överlag. Studenterna skriver att anledningen till detta är att det är hos de yngre barnen grunderna läggs för vidare studier. Det går i linje med vad Cherrie, (2017) och McCoys et al. (2017) skriver angående ECE och att utbildning i tidig ålder påverkar barnens inläring positivt vilket underlättar skolgången senare i livet för dem.

Majoriteten av studenterna skriver också att bra pedagoger bör finnas i alla åldrar men att “självkänt läggs grunden redan i de lägre åldrarna”, “för ett litet barn kan ju en bra musiklektör vara helt avgörande för om barnet kommer syssla med musik eller inte som äldre” och “det gynnar samhället om alla växer upp med en bra grundläggande utbildning i musik”. Dessa påståenden visar att studenterna har tankar som går i linje med forskningen om de yngre barnens inläring. Kan det betyda att studenterna ha fått möjlighet att reflektera och problematisera om sitt ämne i utbildningen som har gjort dem medvetna om de positiva effekterna en bra lärare ger yngre barn? Som Varkøy & Söderman (2013) skriver är det vanligt att lärarstudenter främst får kunskaper i hur deras arbete bör läggas upp, och inte får reflektera kring ämnet de studerar. Här visar studenterna att de faktiskt förstår att bra pedagoger behövs för yngre åldrar vilket forskning också pekar på. Antingen har de fått läsa om forskning kring yngre barns inläring eller så har de fått reflekterat mycket kring musikämnet i utbildningen. Så utbildningen i sig är därför kanske inte en bidragande faktor till att studenterna vill

arbeta med de äldre åldrarna. Förutom att deras erfarenheter och praktikperioder är fördelade på ett sånt sätt att de blir mest bekväma att arbeta på gymnasiet. Det kan alltså vara just praktiken som är den bidragande faktorn till studenternas självförtroende i lärarrollen för de äldre åldrarna. En student skriver att det finns "en risk att de 'bra pedagogerna' söker sig till de äldre åldrarna - hade behövts fler som brinner för att undervisa i de lägre åldrarna". Det visar på att hen måste ha reflekterat kring läraryrket och hur det ser ut i Sverige idag. Det får mig dock att fundera på vad studenten faktiskt menar. Menar hen att studenterna som går gymnasieutbildning är de bra pedagogerna, eftersom de flesta söker sig till äldre åldrar? Eller kan det vara så att studenterna inte tycker att de är bra pedagoger eftersom de flesta anser att det är med de yngre åldrarna de bra ska arbeta, men majoriteten vill arbeta på gymnasiet?

5.9 Läraridentitet

En sista faktor som skulle kunna påverka studenternas val av arbetsplats kan vara deras läraridentitet. Vill de vara musiker eller musiklärare och varför utbildar dem sig till lärare?

Resultatet visar att det är ungefär hälften som vill arbeta som enbart musiklärare eller musiker. Tittar man på vad studenterna säger angående att de yngre barnen behöver ha duktiga pedagoger samt att det är viktigt att bygga en bra grund för yngre barn hamnar dem under läraridentiteten *elevcentrerad* som Buoij (2007) skriver om. Buoij (2007) skriver också att den *elevcentrerade* läraridentiteten tycker att musiken ses som ett sätt att utvecklas på ett personligt plan för eleverna. Tittar man på vad studenterna skriver om vad som är viktigt för yngre barn att lära i musik visar deras svar någonting annat. Studenterna skriver där att det viktigaste för de yngre är att få spela tillsammans med andra, uttrycka sig musikaliskt eller mer teoretiska saker som puls, gehör, teori och övning. För studenterna handlar det under den här frågan inte längre om att yngre barn ska få upp ett intresse för musik eller att de ska få utvecklas med hjälp av musiken. Studenterna hamnar mer åt den *inhållscentrerade* lärarrollen som är inriktad mot de högre åldrarna och ser på lärarrollen som att de är en förebild som kan inspirera sina elever som Buoij (2007) skriver om. För på frågan rörande vad studenterna själva tycker är viktigt att ge sina framtida elever dyker ord som inspiration, motivation och kunskap upp till skillnad från vad de ansåg att de yngre barnen behövde. Det tyder på att när studenterna läser ordet *elev* tänker de automatiskt på äldre åldrar, eftersom svaren på de

båda frågorna skiljde sig så mycket åt. Dock skriver en student att hen vill att de yngre barnen ska förstå hur fantastisk musik är och hur mycket den påverkar våra känslor. Vilket går mer i linje med den *elevcentrerade* läraridentiteten. Alla studenterna hamnar självklart inte under samma kategori, men det visas att majoriteten lutar mer åt den *innehållscentrerade* lärarrollen.

6. Slutsats

Studien visar att musikhögskolestudenter på Musikhögskolan i Malmö helst vill arbeta som musikhögskolelärare för äldre åldrar (gymnasium och folkhögskola) eller på kulturskola efter sin utbildning. Några faktorer som kan spela roll i studenternas framtida yrkesval är; 1) bra/dåliga erfarenheter av VFU; 2) längden/mängden av VFU-perioder; 3) antal tillgängliga val av fördjupad utbildning inom musikämnet; 4) antal arbetsmöjligheter utbildningen ger; och 5) samhällets syn på värdet av yngre barns inläring.

Det finns tendenser att studenterna påverkas starkt av sin utbildning för sitt framtida yrkesval. Erfarenheter de får under sina praktikperioder verkar spela in i hur bekväma de känner sig i olika typer av lärarroller. Studenterna visar att kortare praktikperioder inte är att föredra då de har upplevelsen av att utvecklats mest under de längre perioderna som kommit senare i utbildningen. Särskilt den period som var riktad mot gymnasiet där de har fått två olika perioder verkar ge effekt då den första gymnasiepraktiken upplevdes som mindre bra, men den andra var den studenterna tyckte gav dem mest. Därför ser jag att flera praktikperioder vid samma skolform verkar ge störst effekt.

Då studenterna som utbildar sig på musikhögskola har kravet att redan innan utbildningen ha goda förkunskaper i ämnet är det inte konstigt att de söker sig till den utbildningen som finns att erbjuda. Studenterna har således redan goda kunskaper i musikämnet och därför är det inte konstigt att de vill få fortsatt fördjupning i någonting de är intresserade av. Det finns ingen annan utbildning för musikhögskolelärare idag som ger fördjupade kunskaper i ämnet musik och detta är alltså en viktig anledning till att studenter söker sig till ämneslärarutbildning för gymnasiet.

Ytterligare en faktor som spelar in när det gäller valet av den gymnasieinriktade utbildningen är att den ger flest arbetsmöjligheter då studenterna blir behöriga att arbeta med alla åldrar. Varför välja att rikta sig mot bara en ålder när man kan få möjlighet att utbilda sig mot alla?

Den sista faktorn rör uppbyggnaden av lärarutbildningar i Sverige. De olika lärarutbildningarna är väldigt olika beroende på vilken ålder de riktar sig mot. Synen på barns lärande i samhället går inte i linje med vad forskning visar. Det verkar snarare som om de olika utbildningarna är ett försök att lösa lärarbristen som råder i de lägre åldrarna. Lärare som riktas mot de yngre får kortare utbildning men också ämnesbredd snarare än ämnesfördjupning. Tanken med att förkorta utbildningen kan botten i att fler

kommer kunna utbilda sig snabbare för de lägre åldrarna och dessutom få kunskaper i fler ämnen, vilket löser vissa problem med lärarbristen. Problemet blir bara att de som redan har en ämnesfördjupning söker sig till utbildningar rörande de äldre åldrarna, eftersom de får vidare bildning och fler kunskaper. Om också utbildningen då formar dessa ämnesfördjupade lärare till att vilja arbeta med äldre åldrar blir det färre som både är bra pedagoger och har ämnesfördjupning i musik som söker sig till de yngre åldrarna. Trots att forskning visar på att yngre barn både behöver musik för att utvecklas men också ämnesfördjupade lärare för att få djupare kunskaper som sedan påverkar inlärning för resten av deras liv.

6.1 Förslag till vidare forskning

Den här studien har riktats till ett mindre urval från ett större sammanhang med fokus enbart på kvantitet. För att lättare kunna göra större generaliseringar hade en studie som riktas mot alla musikhögskolor i Sverige varit att föredra. Det hade i sin tur möjliggjort kartläggning av tendenser och faktorer på ett mer djupgående plan. För att få ökad förståelse av data hade en kompletterande kvalitativ studie varit lämplig. Eftersom studien riktar sig främst mot studenter som går sitt sista år hade det varit intressant att göra liknande studier på nyexaminerade lärare, lärare som har arbetat i 5 år, lärare på musikhögskolorna samt att följa musikhögskolestudenter från årskurs 1 tills de examineras för att kunna se om de faktiskt formas av utbildningen. Under framför allt resultatanalysen i studien dök det även upp ytterligare frågor jag hade velat ställa studenterna. Det fortsatt forskning i ämnet kan ta upp är dels frågor rörande varför studenterna valt sin utbildning samt vad det var som gjorde att de valde den. Det hade även varit bra att ta reda på vilka tidigare utbildningar studenterna gått och om de var ämnesfördjupade eller inte. Alltså ifall de gått på musikklass i grundskolan, estetgymnasium, kulturskola eller folkhögskola kunde vara relevant, samt vilka upplevelser och erfarenheter de fått från de olika skolorna. Det hade även varit bra att ta reda på ifall studenterna själva tycker att de är bra pedagoger eller inte, då svaret på var de bästa pedagogerna blev med lägre åldrar men de själva ville arbeta med äldre.

6.2 Musikpedagogiska konsekvenser

Syftet med studien var således att ta reda på vilka åldrar musklärarstudenter ville arbeta med efter sin utbildning, vilka faktorer som påverkar deras val samt hur de ser på yngre barns inläring och musicerande. I inledningen av studien hade jag en hypotes om att musklärarstudenter hellre vill undervisa äldre elever eller på kulturskola och att det kan vara anledningen till att det är brist på ämnesfördjupade lärare i musik på lågstadiet. Min hypotes visas genom denna studie vara bekräftad. Det påverkar därför hela min syn rådande min framtida yrkesroll som musikpedagog. De konsekvenser jag och mina medstudenter står framför är att vi alla har gått en utbildning riktad mot något där det råder hög konkurrens för att få arbete. Troligen kommer emellertid många att arbeta med barn i de yngre åldrarna trots att de flesta känner att de inte behärskar den typen av lärarroll på grund av utbildningens inriktning.

Resultatet av min studie borde få tydliga musikpedagogiska konsekvenser, framförallt eftersom barn i nuläget går miste om bra utbildning med duktiga musikpedagoger, men också i ett vidare samhällsligt perspektiv. Jag har funderat en hel del under hela arbetet om vad som skulle kunna förändras till det bättre. Den största förändring som bör ske inom kort är uppbyggnaderna av lärarutbildningar i Sverige idag. Blivande musklärarstudenter bör få fler alternativ till fördjupade lärarutbildningar i musik att välja på. Det bör exempelvis finnas en lågstadieutbildning på musikhögskolor som är precis lika omfattande som den utbildning som finns idag med inriktning mot gymnasiet, en utbildning med fördjupade ämneskunskaper med fler och längre praktikperioder. Det enda som skulle skilja lågstadieutbildningen från t.ex. gymnasieutbildningen är att pedagogiken skulle riktas till den åldersgruppen studenterna hade valt. Kanske skulle även de som gick gymnasieinriktning endast få behörighet att arbeta på gymnasiet och vice versa? Vilken inriktning hade då studenterna valt till en början? Den där det är svårt att få jobb på grund av hög konkurrens, eller den där jobben finns?

Jag vet vad jag hade valt. Jag vet också vad kommer att välja som mitt framtida yrke efter denna studie. De yngre barnen behöver mig.

7. Referenser & Bilagor

Antagning.se (2019) Hämtad: 2019-05-05 från: <https://www.antagning.se/se/start>

Barn – och ungdomsvetenskapliga institutionen, BUV, (2019). *Ingång Musik*, Stockholms Univeristet hämtad: 2019,04,18 från: <https://www.buv.su.se/utbildning/alla-utbildningar/program/grundlararprogram-fritidshem/ingang-musik-1.227136>

Buoij, C. (2007). Konstnärlig forskning: en reflektion. *Seminarium om dans och musikalisk gestaltning som universitetsämnen : 23 september 2005, Musikhögskolan, Örebro universitet.* (S. 27-40).

Buoij (2006) I Stålhammar, B. (Red). *Musical identities and music education.* (Kap 7) Aachen: Shaker.

Bryman, A. (2011). *Samhällsvetenskapliga metoder.* (2., [rev.] uppl.) Malmö: Liber.

Bäst i klassen: en ny lärarutbildning: sammanfattning av Regeringens proposition 2009/10:89. (2010). Stockholm: Regeringen Tillgänglig:

<https://www.regeringen.se/contentassets/c0d91cff5e4d4223b15334ce441cd00a/bast-i-klassen---en-ny-lararutbildning-prop.-20091089>

Camilli, G., Vargas, S., Ryan, S., Barnett, W.S., (2010). Meta-Analysis of the Effects of Early Education Interventions on Cognitive and Social Development. *Teachers College Record* Volume 112, Number 3, March 2010, pp. 579–620, Teachers College, Columbia University Hämtad 2019-04-18:

<http://www.gregorycamilli.info/papers/early%20education%20interventions.pdf>

Carlgren, I. & Marton, F. (2000). *Lärare av i morgon.* Stockholm: Lärarförb:s förl..

Cherrie, P (2017). *What Is Early Childhood Education? 7 Things to Know About the Field Forming Future Generations.* Wheelock Community. Hämtad: 2019-04-23 från:

<https://blog.wheelock.edu/what-is-early-childhood-education/>

Collins, A. (2014). *Neuroscience, music education and the pre-service primary (elementary) generalist teacher*. International Journal of Education & the Arts, 15(4). Hämtad (2019-04-18) från: <http://www.ijea.org/v15n5/>

Dewey, J. (2004). *Individ, skola och samhälle: utbildningsfilosofiska texter*. (4., [utök.] utg.) Stockholm: Natur och kultur.

Dillman, D.A., Smyth, J.D. & Christian, L.M. (2014). *Internet, phone, mail, and mixed-mode surveys: the tailored design method*. (4. ed.) Hoboken, New Jersey: Wiley.

Ejlertsson, G. (2005). *Enkäten i praktiken: en handbok i enkätmetodik*. (2. [omarb.] uppl.) Lund: Studentlitteratur.

Florin, C. (1987). *Kampen om katedern: feminiserings- och professionaliseringsprocessen inom den svenska folkskolans lärarkår 1860-1906 = Who should sit in the teacher's chair? : the processes of feminization and professionalization among Swedish elementary school teachers 1860-1906*. Diss. Umeå : Univ., 1987. Umeå.

Gärdenfors, P. (2010). *Lusten att förstå: om lärande på människans villkor*. (1. utg.) Stockholm: Natur & kultur.

Helen Hedges and Joy Cullen (2005), *Meaningful teaching and learning: Children's and teachers' content knowledge*, Early childhood teaching and learning. The University of Ackuland. ACE_paper_1_issue_16, Hämtad 2019-04-20 Från: https://researchspace.auckland.ac.nz/bitstream/handle/2292/25146/ACE_Paper_1_Issue_16.pdf?sequence=1

Holmqvist, M. (red.) (2006). *Lärande i skolan: learning study som skolutvecklingsmodell*. Lund: Studentlitteratur.

Illeris, K. (2001). *Lärande i mötet mellan Piaget, Freud och Marx*. Lund: Studentlitteratur.

Jaschke AC, Honing H and Scherder EJA (2018) Longitudinal Analysis of Music Education on Executive Functions in Primary School Children. *Front. Neurosci.* 12:103. Hämtad 2019-04-21 från: <https://doi.org/10.3389/fnins.2018.00103>

Koskenniemi, M. & Tenerz, H. (1952). *Undervisningslära: handledning för lärare i folkskolan och enhetsskolan*. Stockholm: Sv. bokförl. (Norstedts).

Lirén, G. (1986-). *Facklärarna i skolans och arbetsmarknadens perspektiv: en kamp för jämlika villkor*. Stockholm: Svenska facklärares förb. (SFL).

McCoy, D.C., Yoshikawa, H., Ziol-Guest, H.M., Duncan, G.J., Schindler, H.S., Magnuson, K., ... Shonkoff, J.P. (2017). Impacts of Early Childhood Education on Medium- and Long-Term Educational Outcomes. *Educational Researcher*. Volume: 46 issue: 8, page(s): 474-487 doi:[10.3102/0013189X17737739](https://doi.org/10.3102/0013189X17737739)

Metzler, J. & Woessmann, L., (2012). "The impact of teacher subject knowledge on student achievement: Evidence from within-teacher within-student variation," *Journal of Development Economics*, Elsevier, vol. 99(2), pages 486-496. Hämtad: 2019-04-20 från <https://ideas.repec.org/a/eee/deveco/v99y2012i2p486-496.html>

Musikhögskolan i Malmö, (hämtad 2019-04-28)

<https://www.mhm.lu.se/utbildning/antagning-sa-har-soker-du/antagning-till-amneslararutbildningen-i-musik-2019>

Rhöse, E. (2003). *Lärarydelse och lärararbete: fem livsberättelser*. Diss. Karlstad : Karlstads universitet, 2003. Karlstad.

Siris. (2018). *Grundskolan - personalstatistik med behörighet - per ämne och kategori*.

Hämtad: 2019-04-01 från:

http://siris.skolverket.se/reports/rwservlet?cmdkey=common¬geo=&p_verksamhetsar=2017&p_omgang=1&report=personal_amine2&p_skolkod=&p_lankod=&p_kommunkod=&p_hman=00&p_niva=A&p_amine=10&p_verksform=11

Sundin, B. (1995). *Barns musikaliska utveckling*. (3., omarb. uppl.) Stockholm: Liber utbildning.

Sverige. Skolverket (2016). *Läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet 2011 [Elektronisk resurs] : reviderad 2016*. (3., kompletterade uppl.) Stockholm: Skolverket.

Trost, J. & Hultåker, O. (2016). *Enkätboken*. (5., [moderniserade och rev.] uppl.) Lund: Studentlitteratur.

Unesco. (2014). *Teaching and learning: Achieving quality for all*. Hämtad: 2019-04-18
https://unesdoc.unesco.org/in/documentViewer.xhtml?v=2.1.196&id=p::usmarcdef_0000225660&file=/in/rest/annotationSVC/DownloadWatermarkedAttachment/attach_import_2b1516f2-c6df-4518-9c96-28656c767fa1%3F_%3D225660eng.pdf&locale=en&multi=true&ark=/ark:/48223/pf0000225660/PDF/225660eng.pdf#page=1&zoom=auto,-16,801

Varkøy, Ø. & Söderman, J. (red.) (2014). *Musik för alla: filosofiska och didaktiska perspektiv på musik, bildning och samhälle*. (1. uppl.) Lund: Studentlitteratur.

Vetenskapsrådet, 2017. Hämtad 2019-04-01.

<https://www.vr.se/analys-och-uppdrag/vi-analyserar-och-utvarderar/alla-publikationer/publikationer/2017-08-29-god-forskningssed.html>

Bilaga 1 (enkät)

Musikhögskolestudenters syn på sitt framtida yrke

Jag gör en studie som kretsar kring studenters syn på sin framtida yrkesroll. Jag är intresserad av vad du som student har för drömmar och mål efter din utbildning samt vilken typ av lärare du helst av allt vill bli.

Avsnitt 1

Kön:

- Man
- Kvinna
- Annat
- Vill ej uppge

Ålder:

- 22 år
- 23 år
- 24 år
- 25 år
- 26 år
- 27 år
- 28 år
- 29 år
- 30 år
- 31 år
- 32 år
- 33 år
- Annat : _____

Genreinriktning på utbildning:

- Pop/Rock
- Jazz
- Blandad genre Jazz/Rock

- Blandad genre Jazz/Folk
- Blandad genre Jazz/Klassisk
- Blandad genre Rock/Folk
- Blandad genre Rock/Klassisk
- Blandad genre Folk/Klassisk
- Klassisk
- Folkmusik
- Annat: _____

Vad är ditt huvudinstrument?

- Sång
- Gitarr
- Bas
- Trumset
- Piano
- Annat: _____

Avsnitt 2

Vad har du för tidigare arbetserfarenhet som musikpedagog?

Du kan välja fler alternativ. (endast betalt arbete, ej praktik)

Tidigare arbetserfarenheter

- Förskola
- Grundskola (åk 1-3)
- Grundskola (åk 4-6)
- Grundskola (åk 7-9)
- Gymnasiet (åk 1-3)
- Kulturskola
- Folkhögskola
- Annat: _____

Skriv gärna lite kort om hur länge du arbetat som pedagog på respektive alternativ.

Var det en anställning eller ett kortare vikariat?

Svar: _____

Avsnitt 3

Vad skulle ditt drömjobb vara efter din utbildning?

Skriv kortfattat om vad det är för jobb och varför det är ditt drömjobb. (Det behöver inte vara musiklärare)

Svar: _____

Avsnitt 4

Hur väl stämmer dessa påståenden in på dig?

Det finns 4 alternativ att välja mellan. Du kan behöva scrolla för att se det 4:e alternativet.

	Stämm er inte alls	Stämm er delvis	Stämme r ganska bra	Stäm mer helt
Jag brinner för att spela musik och därför vill jag bli musiklärare.				
Jag brinner för läraryrket och därför vill jag bli lärare				
När jag började på musiklärarutbildningen var jag inte helt säker på att jag ville bli musiklärare				
	Stämm er inte alls	Stämm er delvis	Stämme r ganska bra	Stäm mer helt
Efter 5 år på musiklärarutbildningen vill jag enbart arbeta som musiklärare				
Jag vill i framtiden kombinera				

musiklärarjobb med att frilansa som musiker.				
Jag brinner för att arbeta med barn för att de ska få upp intresset för musik				
Jag vill arbeta med ungdomar för att det kommer bli mer utmanande för mig som pedagog				

Avsnitt 5

Åldersgrupper

Vilka åldersgrupper vill du helst undervisa i musik?

Du kan kryssa i fler alternativ

- Småbarn (0-5 år)
- Barn (6-12 år)
- Tonåringar/Ungdomar (13-19 år)
- Vuxna (20+ år)
- Vet ej

Om du bara kan välja en åldersgrupp, vilken vill du HELST arbeta med då?

Du kan endast kryssa i ett alternativ

- Småbarn (0-5 år)
- Barn (6-12 år)
- Tonåringar/Ungdomar (13-19 år)
- Vuxna (20+ år)
- Vet ej

Vilken åldersgrupp vill du helst INTE arbeta med?

Du kan endast kryssa i ett alternativ

- Småbarn (0-5 år)
- Barn (6-12 år)
- Tonåringar/Ungdomar (13-19 år)

- Vuxna (20+ år)
- Vet ej

Skriv gärna kortfattat varför du valde de åldrar du valde. (som t.ex. nivå, utmaning, intresse, pengar osv.)

Svar: _____

Avsnitt 6

Framtida arbetsplats

På första frågan finns det 7 olika arbetsplatser. Du kan behöva scrolla för att se alla alternativ.

Rangordna dessa arbetsplatser från 1-7, där ETT är det ställe du vill arbeta minst på och SJU är där du helst vill arbeta.

Du ska välja en unik siffra till varje arbetsform. En arbetsform ska alltså inte vara vald på fler än en av raderna mellan 1-7.

	Lågsta diet	Mellansta diet	Högsta diet	Gymnasi um	Kultursk ola	Fo lkis	Frilansa nde musiker

Vilka av de här arbetsplatserna kan du tänka dig att arbeta på i framtiden?

Du kan kryssa i fler alternativ.

- Lågstadiet (Grundskola)
- Mellanstadiet (Grundskola)
- Högstadiet (Grundskola)
- Gymnasium
- Kulturskola
- Folkhögskola
- Frilansande musiker

Avsnitt 7

Vad gav VFU-perioderna dig som pedagog?

Här ska du välja ett alternativ för varje fråga.

Vilken av dessa 6 praktikperioder upplevde du gav dig MEST som framtida pedagog?

- VFU Gymnasiet åk 1 (2 veckor)
- VFU Kulturskola åk 2 (Kontinuelig)
- VFU Lågstadiet åk 3 (Kontinuelig)
- VFU Grundskola åk 4 (4 veckor)
- VFU Gymnasiet åk 5 (6 veckor)
- VFU Önskan åk 5 (2 veckor)
- Annat: _____

Kommentera nedan varför den praktiken gav dig MEST:

Svar: _____

Vilken av dessa 6 praktikperioder upplevde du gav dig MINST som framtida pedagog?

- VFU Gymnasiet åk 1 (2 veckor)
- VFU Kulturskola åk 2 (Kontinuelig)
- VFU Lågstadiet åk 3 (Kontinuelig)
- VFU Grundskola åk 4 (4 veckor)
- VFU Gymnasiet åk 5 (6 veckor)
- VFU Önskan åk 5 (2 veckor)

- Annat: _____

Kommentera nedan varför den praktiken gav dig MINST:

Svar: _____

Avsnitt 8

De sista frågorna om det framtida yrket.

Hur ser du på ditt framtida yrke efter 5 år på musikhögskolan?

Svar: _____

Vad anser du är det viktigaste du kan ge till dina framtida elever som musklärare?

Svar: _____

Var tycker du det är viktigast att riktigt bra pedagoger arbetar? Är det med småbarn, barn, tonåringar eller vuxna? (beskriv kortfattat varför)

Svar: _____

Vad tycker du är viktigast för ett barn att lära sig i musik? (beskriv kortfattat)

Svar: _____

Har du något mer att tillägga om din syn på ditt framtida yrke? Skriv gärna det här:

Svar: _____

Bilaga 2 (Samtyckesmail 1)

Hejsan!

Imorgon (måndag 4/3) kommer jag att ta lite tid från vår lektion/föreläsning mellan 09-12 då ni får möjlighet att svara på en enkät till mitt examensarbete.

Vill du inte delta i min studie, skriv det till mig.

Jag gör en studie som rör sig kring musikleärarstudenters syn på sitt framtida yrke och sin yrkesroll. Då vill jag veta dels vad du har för bakgrund yrkesmässigt, vad du helst vill arbeta med efter din utbildning, vilka åldrar du intresserar dig för att lära ut musik till och vilken typ av musikleärare du vill vara.

Enkäten tar ca 10 minuter att göra och jag hade varit väldigt glad ifall du ville delta.

Svara gärna på detta mail så jag ser att du fått det.

Om du inte kan närvara på lektionen imorgon, är det okej att jag skickar enkäten via mail?

Om du har fler frågor angående min studie svarar jag gärna på dem.

Ses imorgon!

Mvh Malin Hilding

Bilaga 3 (samtycke messengergrupp)

Hej bästa klassen! Pga att det inte blir någon lektion imorgon så kommer ni få en länk till min enkät istället och jag håller tummarna att alla svarar. Jag tänkte därför bara säga att vid 11.00 kommer jag skicka ut min enkät till er, så att ni vet när ni ska vara redo. Tack för att ni vill delta i min studie 🌟 (känner du att du inte vill delta och inte hunnit skriva det än, så skriv det till mig innan 10:30 imorgon)